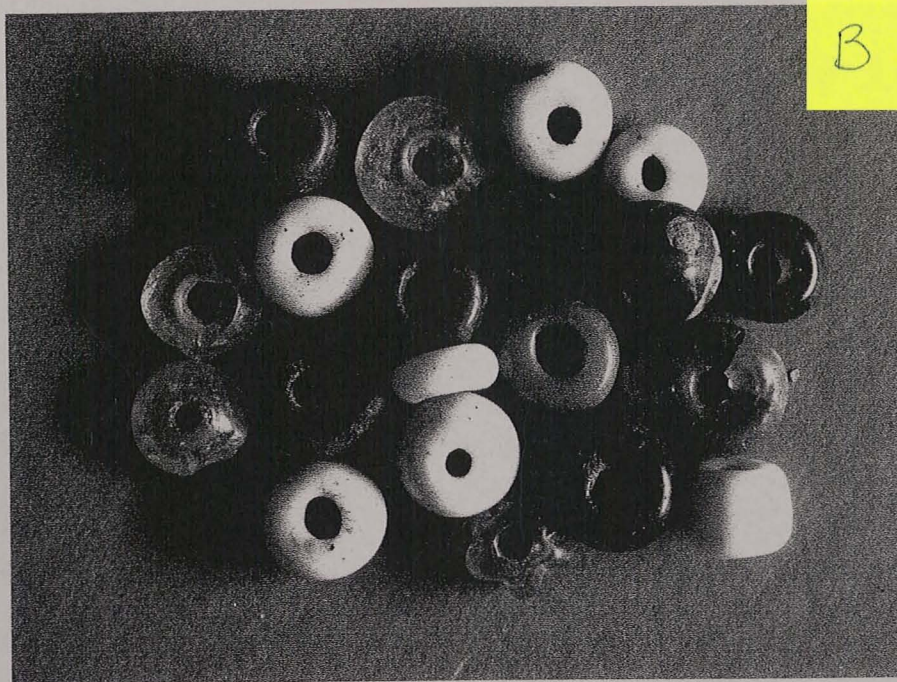

B 15832

B 15833

Udgravningsberetning

**Arkæologiske frivigningsundersøgelser ved Eikefjord
gbr. 55/1,2, Flora kommune, Sogn og Fjordane
1998**

**Arkæologisk rapport v. Søren Diinhoff
Botanisk rapport v. Kari Loe Hjelle**

INDHOLDSFORTEGNELSE

RESUME.....	4
UNDERSØGELSENS FORHISTORIE.....	4
TOPOGRAFI.....	5
MÅLSYSTEM	5
METODIK OG FORLØB	5
ANLÆGSBESKRIVELSE.....	7
Gravanlæg A og B.....	7
Indhegninger - dyrefolde	18
Brønd	24
Bosætningsspor - gruber.....	27
Fyldskifter	40
Dyrkningsspor	41
BOTANISK RAPPORT v. K.L.Hjelle.....	44
ANLÆGSLISTE	47
FUNDLISTE	49
FOTOLISTE.....	52
TEGNINGSLISTE	57
VIDENSKABELIGE PRØVER.....	58

RESUME

I perioden 02/11 til 13/11 samt den 01/12 1998 gennemførte personale ved Bergen Museum, Arkeologisk Institutt arkæologiske frivningsundersøgelser af lokaliteten Eikefjord gbnr. 55/1,2, Flora Kommune, Sogn og Fjordane.

Ved frivningsundersøgelsen blev der udlagt fire felter over planområdet, i alt 2200 m² blev afdækket og 78 forhistoriske strukturer blev undersøgt. Der er kun behandlet et begrænset antal dateringsprøver så tidsbestemmelser bygger delvist på erfaringer fra daterede paralleller på andre arkæologiske undersøgelser. Lokaliteten synes rumme spor efter alsidig aktivitet gennem jernalderen, her er spor efter både bosætning, jordbrug og gravlægning.

Lokalitetens mest bemærkelsesværdige fund er en fladmarksgrav fra vikingetid. Den døde er gravlagt ubrændt og at dømme efter gravudstyr er der tale om en kvindegrav. Omkring graven viser fire stolper at der har været rejst en overbygning. Der er formodentlig tale om et "dødehus" tilknyttet den ritus der har udspillet rundt gravlægningen.

I den nordlige del af hovedfeltet er frilagt et ringformet grøfetanlæg. Grøften fortsætter udenfor feltets afgrænsning mod nord. Tolkning og datering er vanskelig, men anlægget tolkes som rest af en sløjfet jernalder gravhøj med omkransende grøft.

En række strukturer indikerer nærliggende jernalder bosætning. Det er to indhegninger den ene med stolpebygget hegn, den anden formodentlig med stolpehegn eller gærde sat i grøft. I samme område er fundet en overfladebrønd formodentlig til vanding af græssende dyr. Samme antydning af bopladsnær aktivitet giver de mange gruber af forskellig type der er fundet specielt på udgravningsfelt I. De nævnte spor efter forhistorisk bosætning er ikke daterede bortset fra brønden der kan dateres til yngre romersk jernalder. De øvrige bopladsnære strukturer kan via daterede paralleller fra andre arkæologiske undersøgelser sandsynligvis ligeledes sættes til ældre jernalder. Selve bopladsområdet med huse ligger udenfor det undersøgte areal, men er sandsynligvis i den umiddelbare nærhed måske oppe på den lidt højere bakke lidt mod øst.

Endelig er der på det nordlige felt II fundet spor efter opdyrking fra sen jernalder og tidlig middelalder. Det er parallelle ardspor og dyrkningslag. Der er udført botanisk analyse på en serie prøver herfra. Den botaniske analyse viser hvorledes den undersøgte åker i sen jernalder og tidlig middelalder har ligget i et åbent landskab omgivet af både græseng og høsleteng. Jorden her er generelt næringsfattig men med gødsning som er eftervist har man kunnet dyrke både byg og havre, evt. som blandingssæd. Jordbrugssporene er interessante idet det normalt er vanskeligt at finde bevarede dyrkningslag fra denne periode.

UNDERSØGELSENS FORHISTORIE

I forbindelse med fremlagt reguleringsplan fra Flora kommune for Eikefjord d.15.09.97 gennemførte Kulturavdelinga ved Sogn og Fjordane fylkeskommune arkæologiske registreringsgravninger ved Eikefjord gbnr. 55/1,2. På grund af vejrlig måtte registreingsgravningen udsættes til perioden 31.03.98 til 01.04.98. Undersøgelserne blev gennemført ved Terje B. Hovland, Kulturavdelinga Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Under disse registreringsundersøgelser blev der udlagt 5 sjakter over det aktuelle planområde (se registreringsrapport ved Terje B. Hovland). Der blev fundet 15 strukturer tolket som koge gruber, ildsteder, ardspor og en mulig grav. Det er kulturminner der automatisk er fredede efter Lov om kulturminne § 4.

Kulturavdelinga Sogn og Fjordane fylkeskommune oversendte efter gennemført registreringsgravning sagen til Arkeologisk Institutt, Universitetet i Bergen til vurdering om dispensation fra Lov om kulturminne. Avdelingen

anbefalte frigivning mod opfølgende arkæologiske undersøgelser indenfor et område afgrænset ved registreringsundersøgelserne. Kulturafdelinge tilrådte at der blev givet dispensation (jf. Lov om kulturminne §§ 3 og 8).

I brev fra Kulturafdelinga Sogn og Fjordane fylkeskommune d.20.07.98 og fra Arkeologisk Institutt, Universitetet i Bergen d.07.09.98 overfor byherre Flora kommune, Teknisk etat betingedes der for dispensation fra kulturminneloven at der måtte gennemføres arkæologiske undersøgelser i planområdet. Flora kommune accepterede pr. telefax d.19.10.98 det af Arkæologisk Institutt, Universitetet i Bergen fremlagte budget og arkæologiske undersøgelser blev gennemført i november/december 1998 af personale ved Arkeologisk Institutt, Universitetet i Bergen.

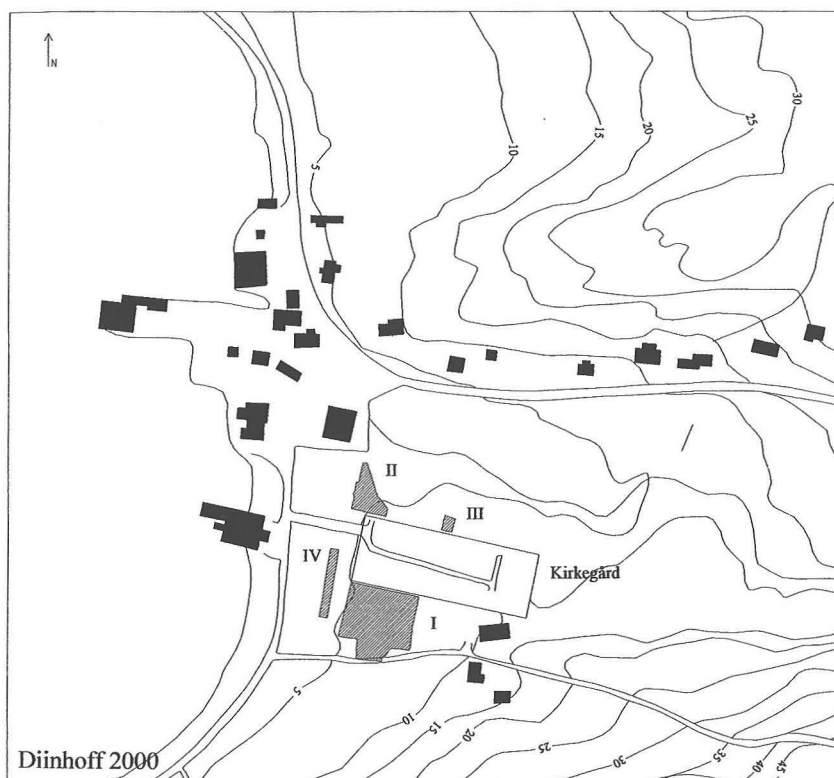

Fig 1. Det arkæologiske undersøgelsesområde ved Eikefjord. De fire udgravningsfelter I-IV er vist med skravering.

Undersøgelsesområdet afgrænses mod vest af vejen til Stavang, mod syd af fremspringende fjeld og et center med ældreboliger. Mod øst og nord afgrænses planområdet af reguleringsplanens omfang.

MÅLSYSTEM

Under feltarbejdet blev udsat lokale målsystemer rundt udgravningsfelterne. Disse felter er målt ind i forhold til terræn og er påfølgende blevet indsat digitalt på kort (ØKO-kort AJ084-5-3).

METODIK OG FORLØB

Den arkæologiske frigivningsundersøgelse på Eikefjord blev gennemført som en traditionel fladeafdækning. Overjorden blev maskinelt aftørvet og fjernet og undergrunden blev oprenset manuelt, følgende gravemaskinen. Alle strukturer i de fire udlagte felter blev registreret i plan med tegning og foto. Samtlige strukturer blev profilsnittet. Enkelte strukturer udgik som tilfældige fyldskifter og de er ikke dokumenteret yderligere. De øvrige

TOPOGRAFI

Denne skildring tager udgangspunkt i Terje B. Hovland sin områdeskildring i registreringsrapport fra 1998. Det undersøgte planområde ligger syd og nord for gravpladsen i Eikefjord centrum. Fra centrum rejser sig en jævn bakke mod øst fra strandområdet inderst i fjorden. Området lå ved undersøgelsens start hen som jordbrugsmark med græsvegetation. Området fremtræder jævnt skrånende, men som påpeges af Hovland så anes terrassedannelse op over bakken mod øst. Dette blev understøttet ved de arkæologiske undersøgelser der kunne dokumentere en klar terrasekant nogle meter øst for kirkegårdens vestlige gærde. Denne terrasse danner en mindre flade hvorpå spor efter forhistorisk aktivitet er koncentreret.

strukturer er derefter dokumenteret med tegning, foto og beskrivelse i profil. Fra Enkelte strukturer og dyrkningslag er blev udtaget trækul for datering og fra en profilsøkvens i felt II er udtaget prøveserie for botanisk pollenanalyse. Dateringsprøver er analyseret på NTNU Trondheim og botaniske prøver på Botanisk Institutt, Universitetet i bergen (se botanisk rapport ved Kari Loe Hjelle). Fremdragne jerngenstande er efter udgravnings afslutning rensset og konserveret på Konerserveringsavdelingen Bergen Museum.

Midt under udgravningen satte frostvejr ind. Temperaturer sank til minus 7 grader over weekenden med det resultat at feltet frøs ned til 40 cm dybde. Profilsnitning foregik herefter med hakke hvilket ikke forenkede udgravningen. Undersøgelsen af den påtrufne fladmarksgrav måtte udsættes nogle dage indtil frosten igen var gået af jorden.

Deltagere i den arkæologiske undersøgelse

Søren Diinhoff
Asle Bruen Olsen
Tore Slining

Fig. 2. Oversigtsbillede fra Eikefjord med udgravningsfelt I lagt åben set mod nord (foto S.Diinhoff).

ANLÆGSBESKRIVELSE

Fladmarksgrav A

Grav A58, stolper A56, A57, A61 og A78

Lokalisering

Fladmarksgrav A er beliggende i felt I i den sydlige del med centrum i feltets målsystem i 174,7x/170,6y.

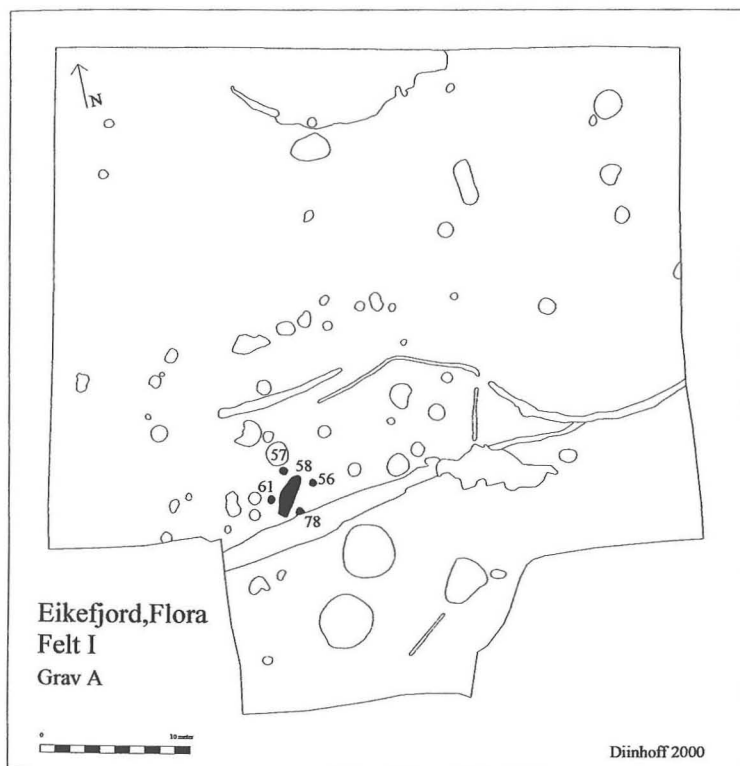

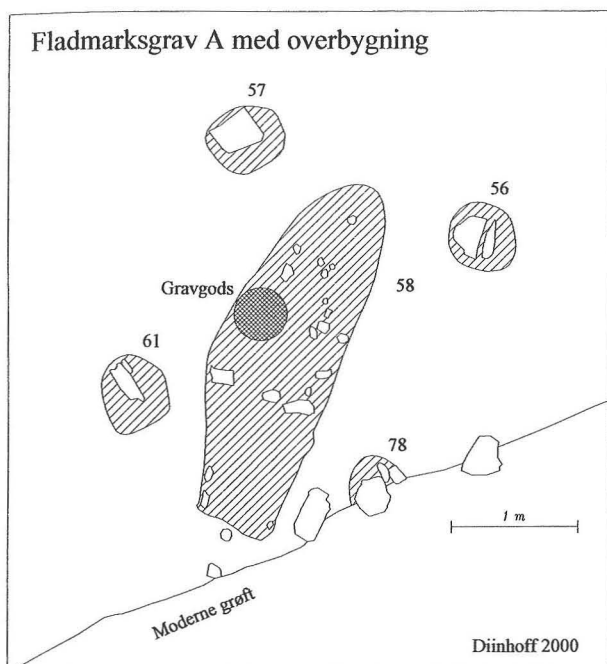
Fig. 3. Fladmarksgrav A med flankerende stolper i felt I.

Anlægsbeskrivelse

Fladmarksgraven består af fem strukturer. Der er selve graven A58 og der er de fire flankerende stolper A56, A57, A61 og A78. Ved første afrensning fremstod graven som en noget diffus aftegning i undergrund, ca. 3 meter lang og godt 1,5 meter på det bredeste (plantegning nr. 03). Ved følgende oprensning blev graven mere velformet oval 292 cm lang og omkring 50 cm bred i fladen (fig. 4). Graven er orienteret nordøst-sydvest. I profil tegner den sig med rundede sider og affladet bund (fig. 5).

Anlæg	Type	x-koor	y-koor	Dybde profil	Bredde profil	Sider	Bund	Trækul	Stenp.	Ildsk.
56	stolpe - grav A	171.42	176.28	31	42	skrå	flad	Nei	Ja	Nei
57	stolpe - grav A	172.19	174.36	31	45	stejl	rund	Nei	Ja	Nei
58	grav A	174,70	170,60	16	292	rund	flad	Nei	Nei	Nei
61	stolpe - grav A	170.27	173.54	25	34	stejl	rund	Nei	Ja	Nei
78	stolpe - grav A	169.45	175.48	/	/	stejl	flad	Nei	Ja	Nei

Tabel 1. Mål og dimensioner for strukturer i fladmarksgrav A.

Rundt graven ligger fire stolper der må tilhøre gravkonstruktionen. Det er stolper der tegner sig i fladen som runde fyldskifter med en diameter på 34-45 cm. Den ene stolpe A78 skæres af en moderne grøft der strækker sig øst-vest gennem felt I og kun den nordlige halvdel af stolpen var bevaret. Stolpen blev snittet så godt som det var muligt men profilen blev desværre ødelagt af det stærke frostvejr der satte ind under udgravningen. Stolpens profil raste sammen før dokumentation. Derfor eksisterer der kun data for de tre stolper A56, A57 og A61, men stolpe A78 var helt tilsvarende de tre andre. Alle stolper har tydelig stenskoning de har skrå til stejle sider, rundet eller flad bund og har en dybde på 25-31 cm (fig. 6).

Fig. 4. Fladmarksgraven og de fire stolper set i flade. Stolpe A78 snittes af moderne grøft.

Fyld/materialer

Fylden i grav A (A58) består af en mørk gråbrun sandjord med lidt trækul. I fylden fandtes en del forrustet jern men ingen brændte ben.

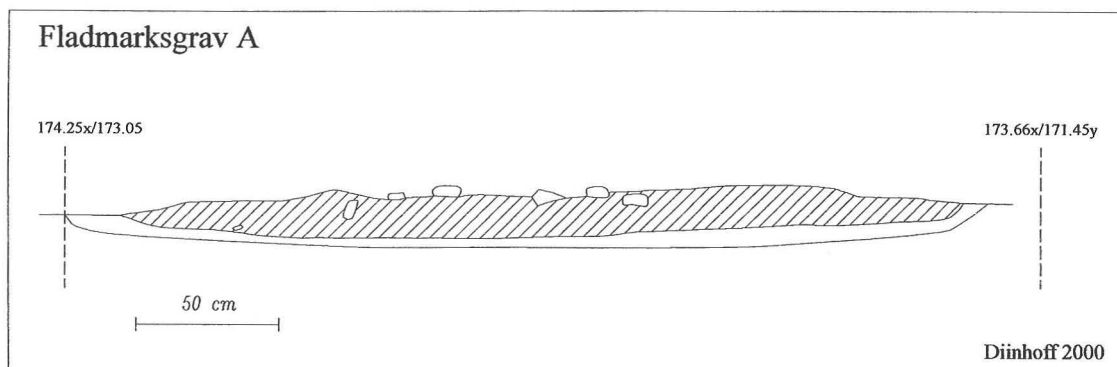
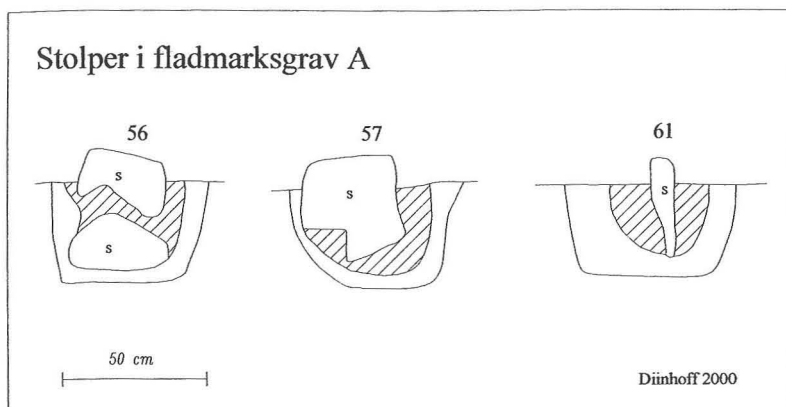

Fig. 5. Profil gennem fladmarksgraven.

Anlæg	Fyld
56	mørk gråbrun
57	mørk gråbrun
58	mørk gråbrun sandet med lidt trækul
61	brun til lys brungrå gruset
78	mørk gråbrun

Tabel 2. Fyld i stolper og grav.

De fire stolper, hvoraf tre blev dokumenteret indeholder en mørk gråbrun fyld uden tydeligt trækul. Alle fire stolper har et fælles præg og alle har større skningssten (Fig. 6).

Fig. 6. De tre dokumenterede stolper fra gravens overbygning.

Fund B 15832 Aks 49/00

Der er optaget fund af glasler og jerngenstande fra A58 (fund B 15832/1a – 4e samt i graven enkelte genstande fra oprensning i flade B 15832/4f). Jernnagler fund /4e ligger i hele kistens længde, de ligger overvejende langs siden og bunden af gravens neddykning. De øvrige genstande af perler og redskaber ligger i vestsiden af graven lidt nord for centrum (Fig. 4). Generelt var jerngenstandene i graven dårligt bevarede.

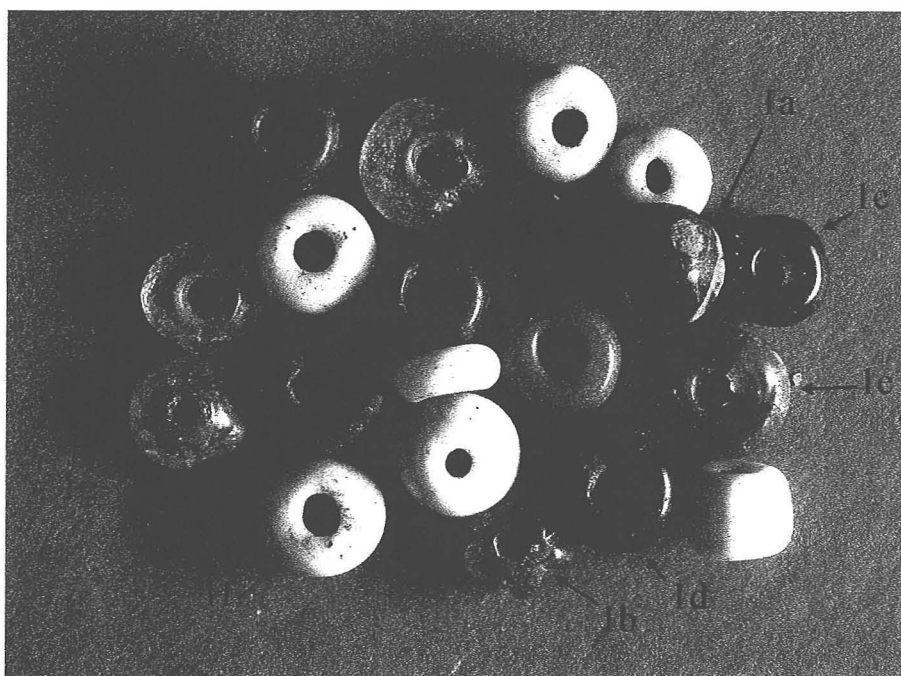

Fig. 7. Glasperler fundet i graven. Numre henviser til fundbeskrivelsen (Foto D. Simpson).

B 15832/1a: Glasperle.

Antal: 1.

Form: Rundet med plane parallelle ender.

Størrelse: Diameter 9 mm og tykkelse 6 mm.

Farve: Sort glas med ilagt gulhvidt og hvidt mønster (fig. 6).

Mønster: Midtstillede øjne i hvidgult glas indskrevet i et omløbende bølgebånd af hvidt glas. Mønsteret er ikke perfekt.

Type: Svarer nærmest til Callmer type B m perler.

Datering: Hyppig fra BP I til BP IV i aftagende grad hvorefter de igen øger frem til flest i BP VIII.

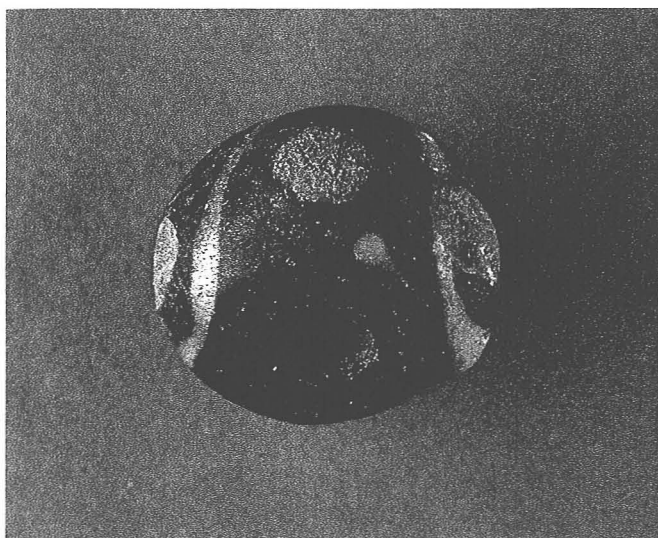

Fig. 8. Glasperle /1a fundet i fladmarksgraven (Foto D.Simpson).

B 15832/1b: Glasperle.

Antal: 1.

Form: Rundet og ribbet med affladede parallelle ender.

Størrelse: Diameter 7 mm og tykkelse 5 mm.

Farve: Lys grøn transluminescent.

Mønster: Ribbemønster.

Type: Callmer type A u.

Datering: Findes sporadisk mest i midten af Callmers anvendte perioder.

B 15832/1c: Glasperle.

Antal: 1.

Form: Rundet med plane parallelle ender

Størrelse: Diameter 7.8 mm og tykkelse 5 mm.

Farve: Blå transluminescent.

Mønster: Ensfarvet.

Type: Enkle blå perler er af Callmers type A o og type A n.

Datering: Mørkeblå perler ligger generelt tidligt. De fleste kendes fra BP I, de fortsætter frem til BP IV men i aftagende antal, de fortsætter fåtalligt for at øges igen i XII

B 15832/1d: Glasperle.

Antal: 1.

Form: Rundet med affladede delvist parallelle ender.

Størrelse: Diameter 9.2 mm og tykkelse 6 mm.

Farve: Mørkebrun transluminescent.

Mønster: Ensfarvet.

Type: Callmer type A l.

Datering: Øger generelt i antal op gennem vikingetid med toppe i BP II og BP VII.

B 15832/1e: Glasperler.

Antal: 2.

Form: Rundede med parallelle plane ender. Den ene er lidt deform rund.

Størrelse: Diameter 9-10 mm og tykkelse 3.5-4 mm.

Farve: Gule transluminescente.

Mønster: Ensfarvede

Type: Callmer type A e

Datering: Fåtalig type der er mest hyppig i midten af vikingetid.

B 15832/1f: Glasperler.

Antal: 7.

Form: Rundede med parallelle flade ender.

Størrelse: Diameter 7-8 mm og tykkelse 3-6 mm.

Farve: Hvide.

Mønster: Ensfarvede.

Type: Callmer type A c.

Datering: Holder sig stabilt i antal frem til BP III hvorefter de aftager for igen at øges, falde i BP IX og stige i BP XII.

B 15832/1g: Glasperler.

Antal: 4.

Form: Bikoniske.

Størrelse: Diameter 8-9 mm og tykkelse 3.5-3.5 mm.

Farve: Lys grøn til blågrøn transluminescent.

Mønster: Ensfarvede.

Type: Callmer type A q.

Datering: For sporadisk for eksakt datering .

B 15832/1h: Glasperler.

Antal: 3.

Form: Rundede med parallelle ender.

Størrelse: Diameter 8-9 mm og tykkelse 5-5.5 mm.

Farve: Mørk grøn (den ene mat lysere grågrøn) semi transluminescent.

Mønster: Ensfarvede.

Type: Vanskeligt at finde direkte paralleller men Callmer type A om end de to perler er mere mørkegrønne.

Datering: Forekommer fra B I men bliver først hyppig fra B III.

B 15832/1k: Glasperle (to fragmenter – vises ikke på foto herover).

Antal: 1.

Form: Rund til dobbeltkonisk lille og flad.

Størrelse: Diameter 7 mm og tykkelse 3 mm.

Farve: Brun til rødbrun semi transluminescent.

Mønster: Ensfarvet.

Type: Vanskelig at placere har nærmeste form parallel i Callmer type a k

Datering: Findes i tidlig og mellemste vikingetid.

B 15832/2: Vævesværd i brudstykker.

Antal: 3 fragmenter af dølle og 7 af bladet. Vægt 119g.

Type: Af vævesværdet er bevaret blot brudstykker. Døllen har været åbenstående (ikke sammensvejset). Døllen er tildannet ved at der er udhamret en flad plade i sværdets ene ende, denne plade ombøjes til dølle. Bladets længde kan ikke beregnes, men målte bredde på bevarede brudstykker er på 2.8 cm. Bladets spids er bevaret, den er nedadbøjet.

B 15832/3: Linhekle/uldkam i brudstykker.

Antal: 52 fragmenter. Vægt 229g.

Type: Ud fra de fundne rester synes der være tale om en hekle/kam med tre parallelle rækker tænder. Tænderne har været fæstet i et træhåndtag og var tilspidset i den anden ende. Rest af trægrebet er fundet rustet fast til en af tænderne.

B 15832/4a: Jernfragmenter med tekstilaftryk

Antal: 5 styk. Vægt 12g.

Type: De fundne fragmenter kan ikke typebestemmes og der er ikke nødvendigvis tale om fragmenter af samme genstand. På brudstykkerne er tekstilaftryk

B 15832/4b: Jernfragmenter

Antal: 14 fragmenter. Vægt 94g.

Type: Ubestemmelige "større" jernfragmenter. Om det er forrustede stykker af vævesværdet eller fra et andet redskab kan ikke afgøres.

B 15832/4c: Jernfragmenter

Antal: 5 brudstykker. Vægt 19g.

Type: De fem fragmenter "større" flade stykker. De er for store til at kunne være firkantede nitteplader og de kan være rest af vævesværdets blad.

B 15832/4d: Jernfragmenter

Antal: 4 fragmenter. Vægt 14g.

Type: De fire stykker kan være rester af aflange beslag. Længden kan ikke beregnes men højde er på 1.4 cm og tykkelsen på 0.5 cm. Det kan være rester af kistebeslag.

B 15832/4e: Jernfragmenter.

Antal: Talrige. Vægt 874g.

Type: En del af de mange fragmenter er ubestemmelige og der kan heri ligge dele af både vævesværd og linhekle/uldkam. De fleste er imidlertid jernnagler med kvadratiske nittehoveder. Det er formodentlig nagler fra gravens kiste.

B 15832/4f: Jernfragmenter.

Antal: 4 fragmenter. Vægt 22g.

Type: En nitteplade til jernnagle med kvadratiske nittehoveder; et brudstykke af en "tand" der formodentlig tilhører linhekle/ulkam fund /3 i samme grav; et større fladt jernstykke der kan være rest af blad til vævesværd og endelig et lille ubestemmeligt stykke jern.

Tolkning og datering

Bestemmelse af graven og dens datering bygger på iagttagelser i felt og på optagne fund. Graven må betegnes som en vikingetids fladmarksgrav, dvs. der er ikke påvist spor efter højovertækning. De fundne jernnagler med kvadratiske nittehoveder er fundet langs kanten og bunden i hele gravens udstrækning og det viser den døde formodentlig har været gravlagt i en trækiste.

Den døde har været gravlagt i ubrændt tilstand, der er ikke fundet brændte ben i graven og brændte ben ville i det mindste delvist have være bevaret, havde det været en brandgrav. Gravens dimensioner og tilstedeværelsen af

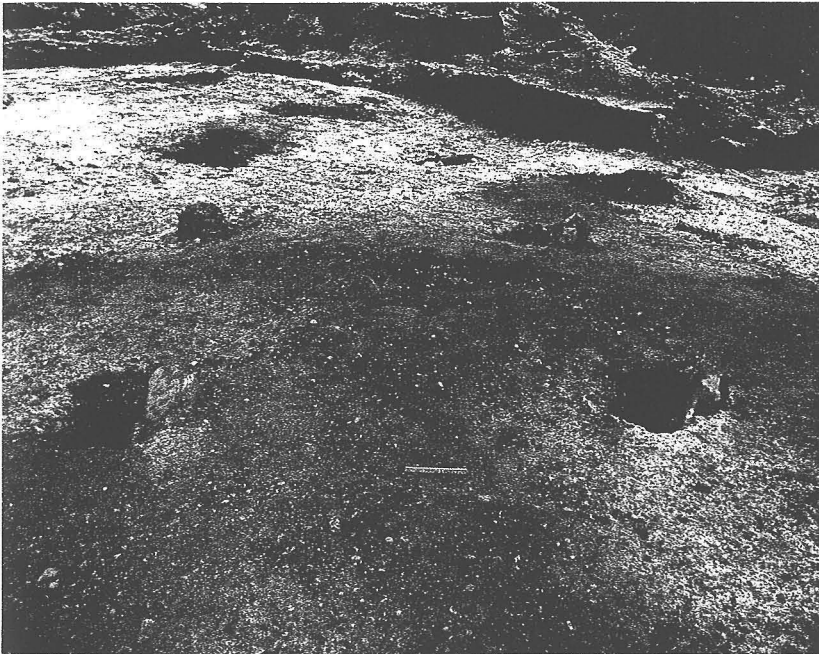

Fig. 9. Fladmarksgrav A fotograferet i frossen fladen. De fore snittede stolper indrammer graven. Set mod sydvest (Foto S.Diinhoff).

kistespor i hele længden understreger at det er en skeletgrav. Graven har været orienteret nordøst-sydvest og den døde har i ligget med hovedet i nordøst-enden, formodentlig i sideleje med ansigt-tet rettet mod nordvest, i det mindste ud fra placeringen af glasperler, hekle/uld-kam og vævesværd at dømme.

Gravens fundindhold fortæller at der er tale om en kvindegrav. Vævesværd og hekle/kam er redskaber forbundet med tekstilproduktion. Det er et hverv der i det mindste som gravgods tilknyttes kvinden. Samme budskab giver de fundne glasperler. Nu findes glasperler i både mands- og kvindegrave så det i sig selv er ikke bestemmende. Der er dog den tendens at antallet af perler i mandsgrave oftest ikke overstiger 5 perler, mens de 21 fundne perler i denne grav er typisk for kvindegrave.

Graven kan tidsbestemmes netop på glasperlerne. Som fundlisten viser har de enkelte typer en vis levetid. Dateringerne ligger fra tidlig vikingetid ind mod midten af vikingetid. Der synes være overvægt for en datering til Callmers gruppe BP IV der svarer til en årstalsdatering mellem 860-885 AD.

Gravens udformning er interessant. De fire flankerende stolper markerer at graven i det mindste i en periode har haft en form for overbygning. Det er et tilbagevendende træk igennem forhistorien at der over grave kan være opført midlertidige bygninger. Disse konstruktioner har sin forklaring omkring den gravritus der udspiller sig rundt gravlæggelsen. Fra vikingetid er eksempler på lignende "dødehuse" det er oftest teltoverbygninger, men der kendes også eksempler med fire stolper som Eikefjordgraven. De fire stolper og graven i midten ses på foto herover (fig. 9). Bygningen over graven måler imellem stolperne 3 x 2,5 meter, hvis bygningen har haft vægkonstruktion så har den målt omkring 4.5 x 4 meter.

Foto

Film 04 billede 21-24, 28-34

Film 05 billede 13, 24-26

Film 06 billede 02, 10, 36

Film 07 billede 15-26

Tegninger

Plantegning nr. 03

Plan-/profiltegning nr. 11

Plan-/profiltegning nr. 14

Plan-/profiltegning nr. 15

Plan-/profiltegning nr. 16

Plantegning nr. 18

Plan-/profiltegning nr. 19

Profiltegning nr. 20

Videnskabelige prøver

Der er udtaget en 14° prøve fra stolpen A57, men den er ikke behandlet idet gravfund giver bedre dateringsgrundlag for graven.

Lokalitet	Prøve nr.	Gram	Struktur	Anlæg	Kommentar	Type	Nr.	BP	+/-	Cal AD/BC
Eikefjord	06	1	57			14°				

Tabel 3. Videnskabelige prøver fra gravens stolpe A57.

Ringgrøft A6 - grav B

Lokalisering

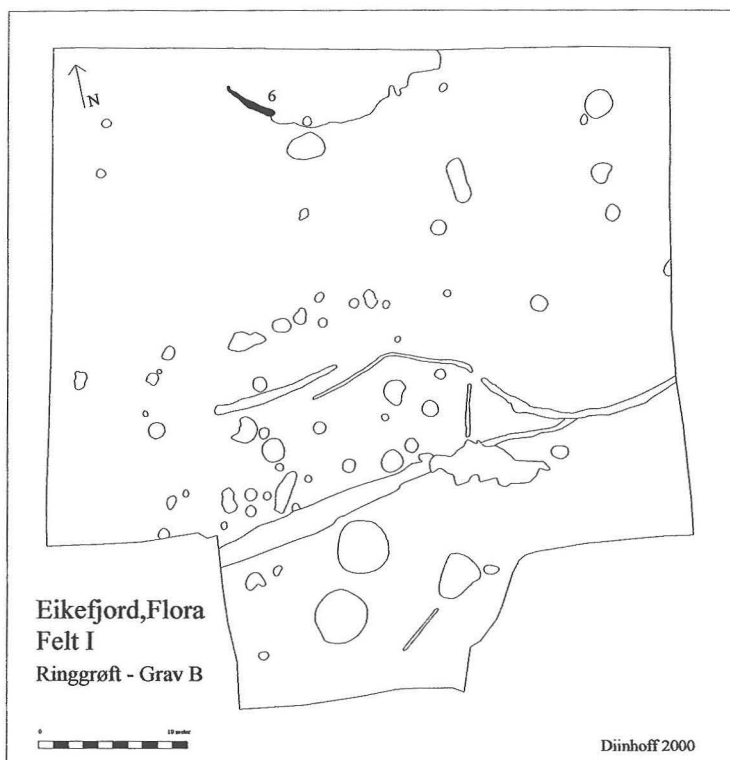

Fig. 10. Ringgrøft A6 fra den formodede gravhøj B.

Ringgrøft B er beliggende i den nordlige del af felt I. Den løber ud fra profilen af den nordlige feltafgrænsning, løber halvmåneformet ind i feltet og stikker ud af feltet igen i nordvest. Ved at beregne den frilagte halvcirkel kan højens position beregnes. Centrum ligger udenfor felt I, inde på det tilstødende kirkegårdsareal.

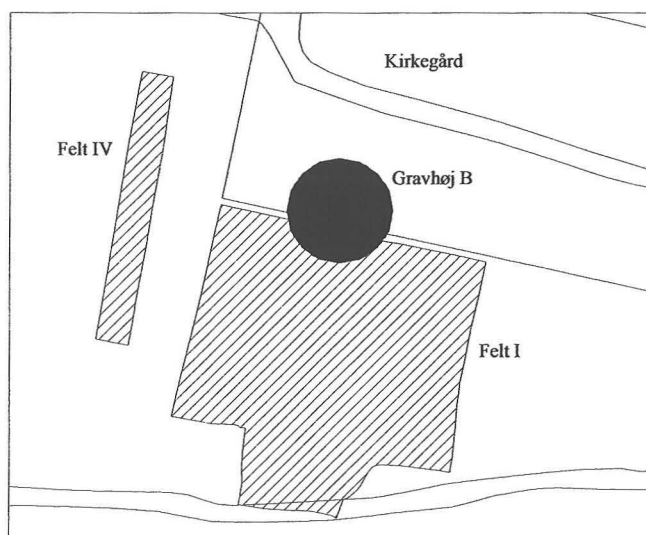
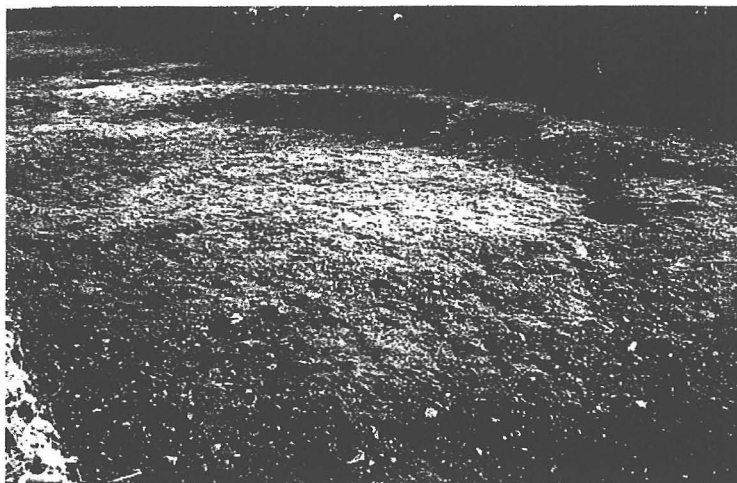

Fig. 11. Med sort udfyldning angives position for den formodede gravhøj B. Centrum ligger inde på det mod nord tilstødende kirkegårdsareal.

Anlægsbeskrivelse

I den nordlige del af felt I blev der registreret et halvmåneformet sort spor i undergrund, dvs. ved den maskinelle fladeafdækning tegnede der sig en tydelig vold med niveauforskel overfor den omgivende undergrund (fig. 12). Volden synes markere et område hvorfra fyld er opgravet. Volden blev fulgt i fladen og mod øst og vest går den over i en ca. 40 cm. bred grøft med en dybde på ca. 10-20 cm.

Fig. 12. Ringgrøft A6 til den fjernede gravhøj B. I forgrunden ses det mørke spor efter grøften og i baggrunden den markante vold. Set mod øst (foto S.Diinhoff).

Volding og grøft udgør et sammenhængende anlæg. Den bevarede halvcirkel fortsætter ud nord for felt I og må rimeligvis ses som et cirkelformet anlæg. Denne grøft danner en cirkel med en diameter på omkring 16 meter. Området indenfor cirkelgrøften er afgravet således at en plan flade fremstår. Terrænet hvor grøften ligger er en let skrånende bakke, for at der skal dannes en plan flade indenfor grøften så er anlægget gravet længere ned i den højere øst del end i den lavere vest del. Derved fremtræder grøft og flade som en vold mod det omgivende terræn i øst, mens grøften blot er i niveau med omgivende undergrund i vest. Center for dette anlæg ligger udenfor udgravningsfelt I, det ligger mod nord inde på den tilstødende kirkegård og det var af denne årsag ikke muligt at følge strukturen yderligere i fladen.

Fig. 13. Profilsnit og mørkt spor af ringgrøft A6. Set mod vest (foto S.Diinhoff).

Fyld/materialer

Fylden i ringgrøften består af en mørk gråbrun sandet fyld med lidt trækul.

Fund

Der er ikke gjort fund i anlægget.

Tolkning og datering

Anlæg A6 er vanskelig at bestemme, en halv ringgrøft og en udplanet flade siger ikke meget i sig selv. Der er imidlertid paralleller til lignede grøfte observeret i relation til gravhøje. Fra både bronze- og jernalder kendes gravanlæg med tilknyttede ringformede grøfteanlæg. Eikefjord grøften omkredser et område med en diameter på 16 meter hvilket er i overensstemmelse med hvad der kan forventes af en gravhøj. Den mest sandsynlige tolkning må derfor være at der er tale om resterne af et planeret forhistorisk gravanlæg og evt. med oprindelig højoverybygning. Hvor høj jordfylden har været kan ikke anslås da den ikke var synlig i fladen. Centrum af højen ligger udenfor udgravningsfeltet inde på kirkegården og det kan ikke udelukkes at centralgraven kan være bevaret.

Dateringen af anlægget er vanskelig. Der kan være tale om en type gravlægning fra yngre bronzealder og ældre jernalder der benævnes tuegrav med ringformet grøft. Sådanne anlæg er for få år tilbage udgravet ved Os i Hordland, så typen kendes fra Vestnorge. Tuegravene har normalt knap så stor diameter så måske skal A6 rettere placeres længere fremme i jernalderen hvor der kendes paralleller i sen ældre jernalder og fremefter i tid.

Foto

Film 02 billede 10-16

Film 03 billede 22-23

Tegninger

Plantegning nr. 1,

Plan-/profiltegning nr. 21

Videnskabelige prøver

Der er ikke udtaget videnskabelige prøver fra de stolpelignende strukturer.

Stolpeliggende strukturer - dyrefold

A16, A28, A31, A32, A42, A45, A53, A66, A69

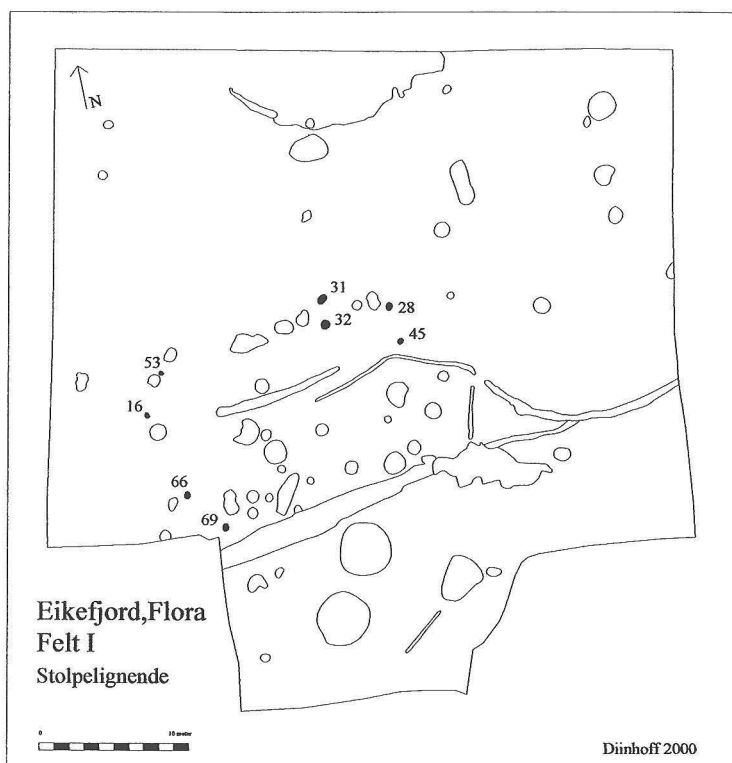

Fig. 14. Stolpeliggende strukturer på felt I.

Lokalisering

Af de ni stolpeliggende strukturer ligger 8 lidt sydvest for midten af felt I (fig. 14), den sidste A42 ligger i felt II (plantegning nr.07).

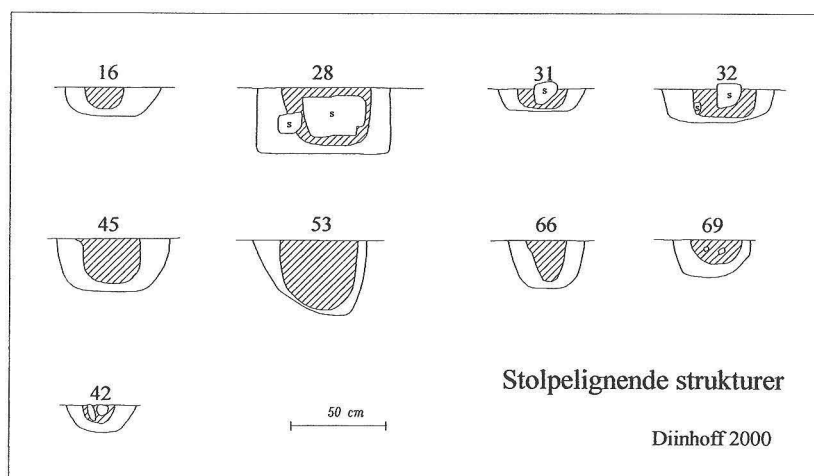

Fig. 15. Profilsnit af stolpeliggende strukturer.

Anlægsbeskrivelse

I fladen tegner de ni stolper sig lidt forskelligt men de er i hovedsagen runde. De måler 18 – 66 cm i diameter og stikker 12 – 36 cm i dybde. Flere har rundede- enkelte mere stejle skrå sider, de har affladet eller rundet bund (tabel 4)

Anlæg	Type	x-koor	y-koor	Dybde profil	Bredde profil	Form	Sider	Bund	Trækul	Stenp	Ildsk
16	stolpelign	175.8	165.35	12	21	rund	rund	flad	Nei	Nei	Nei
28	stolpelign	183.16	181.48	31	48	rundoval	rund	flad	Nei	Ja	Nei
31	stolpelign	183.63	176.98	22	52	langoval	rund	flad	Nei	Ja	Nei
32	stolpelign	181.93	177.22	30	66	rund	stejl	flad	Nei	Ja	Nei
42	stolpelign	103.99	98.73	10	18	rund	rund	rund	Nei	Ja	Nei
45	stolpelign	180.8	182.26	24	30	rund	lodret	rund	Nei	Nei	Nei
53	stolpelign	178.66	166.25	36	41	oval diffus	stejl	rund	Ja	Nei	Nei
66	stolpelign	170.43	168.06	22	22	oval	skrå	rund	Nei	Nei	Nei
69	stolpelign	168.28	170.64	13	28	rund	rund	rund	Nei	Nei	Nei

Tabel 4. Data for formbeskrivelse af stolpelignende strukturer

Fyld/materialer

Fylden i de beskrevne strukturer veksler men den er gennemgående sammensat af gråbrun til mørk gråbrun gruset sandet fyld med lidt trækul.

Anlæg	Fyld
16	gråbrun gruset sand med lidt trækul
28	mørk gråbrun med lidt trækul
31	Gråbrun gruset med lidt trækul
32	Gråbrun gruset med lidt trækul
42	gråbrun sandet
45	mørk brun - grå gruset let siltet med lidt trækul
53	mørk gråbrun gruset med trækul
66	mørk gråbrun gruset
69	mørk gråbrun gruset

Tabel 5. Fyldbeskrivelse for indhold i stolpelignende strukturer.

Fund

Der er ikke gjort fund fra disse strukturer.

Tolkning og datering

Den enkeltliggende struktur A42 kan ikke bestemmes nærmere dertil ligger den for isoleret. De øvrige otte kan man gøre sig tanker om. Strukturerne er i felt beskrevet som stolpelignende strukturer og heri signaleres en vis usikkerhed overfor tolkningen. Det er imidlertid ikke ualmindeligt at stolper i vestnorsk forhistorie tegner endda fjernt fra let tolkelige ”skoleeksempler”, ofte falder typebestemmelsen først på plads når den samlede helhed fortolkes. Det samme gælder de otte stolpelignende strukturer på felt I.

På figur 14 ses at stolperne ligger indenfor et afgrænset område på felt I og de syv synes endda at danne en omløbende stolperække som fuldført ville indramme et areal på rundt et areal på 18 x 12 meter (fig. 16). En enkelt stolpe A32 ligger lidt indtrukket, den kan måske markere dobbeltstolpe ved indgangsparti ind til det indrammede område.

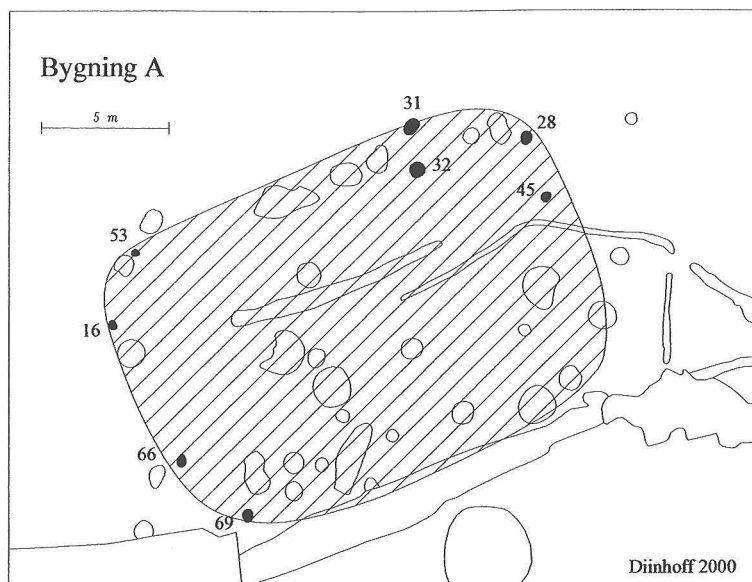

Fig. 16. De otte stolper i felt I indrammer et areal på 18 x 12 meter.

Det er en rimelig tolkning at relatere de otte stolper i felt I til en sammenhængende struktur. Når der er tale om stolper så går tankerne oftest i retning af bygninger, men det er der næppe tale om i dette tilfælde. Det indrammede areal udgør 18 x 12 meter og en bygning med en sådan tagkonstruktion ville kræve en andeledes stærkere stolpekonstruktion end den der kan eftervises på Eikefjord, så hus er der næppe tale om. Tilbage står andre muligheder bl.a. at det kan være et indhegnet areal hvorfra vi har fundet nedgravede hegnsstolper. Den indtrukne stolpe A32 kan markere indgang til det indhegnede areal.

Formålet med denne indhegning er vanskeligere at bestemme. Hegn rejses af flere årsager, det kan være af rent praktiske f.eks. en dyrefold eller et hegn for at holde dyr ude fra afgrøder, men der kan også være andre årsager. I det sydvestlige hjørne af det indhegnede område ligger fladmarksgrav A og måske er det rundt denne der er sat et indhegnet område?

Den mest sandsynlige tolkning forekommer dog at være et hegn opført ud fra praktiske hensyn. Fladmarksgrav A ville ligge klemmt bort i et hjørne af det indrammede areal og der er ingen god symmetrisk korrelation imellem grav og indhegning. Troligt er der tale om en dyrefold hvor f.eks. får kan have været indhegnet i perioder. Den samme tolkning er valgt for en indhegning hvor hegn har været sat i grøfetkonstruktion (se herunder).

Dateringen er vanskelig. Det er ikke udtaget dateringsprøver så tidsansættelsen er et skøn. Dyrefolden er spor efter menneskelig bosætning i området og det er ikke det eneste spor. Gruber af forskellig art og dyrkningsspor vidner om bosættelse gennem jernalder. Nær ved folden ligger den daterede brønd A77, den er dateret til yngre romersk jernalder. Gruber i området rundt er ikke daterede men de svarer til strukturer der ligeledes daterer sig til ældre jernalder. Den stolpehegnsbyggede dyrefold skal formodentlig sættes til ældre jernalder uden det dog kan afgøres til hvilken underperiode.

Foto

Film 01 billede 20

Film 03 billede 03, 06-07, 14-15, 17, 19, 21, 26

Film 05 billede 08-09, 33, 35

Film 06 billede 03, 06

Film 07 billede 04, 06

Tegninger

Plantegning nr. 1,

Plantegning nr. 2

Plantegning nr. 3

Plantegning nr. 7

Plan-/profiltegning nr. 8

Plan-/profiltegning nr. 9

Plan-/profiltegning nr.10

Plan-/profiltegning nr.12

Plan-/profiltegning nr.14

Videnskabelige prøver

Der er ikke udtaget videnskabelige prøver fra de stolpelignende strukturer.

Grøftlignende strukturer - dyrefold

A 25 og A73

Lokalisering

I den sydlige del af hovedfelt I ligger tre sekvenser af et formodentlig sammenhængende grøftesystem.

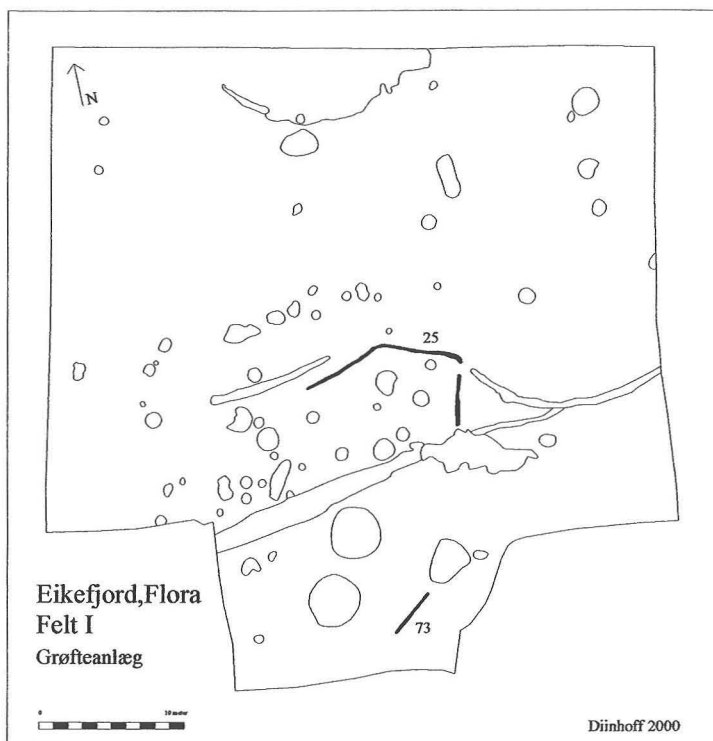

Fig. 17. Grøfteanlæg - dyrefold i felt I.

Anlægsbeskrivelse

De tre grøfte er kun fragmentarisk bevarede men viser fælles træk. De tre sekvenser synes at indramme samme område hvorfor de måske bør tolkes som et sammenhængende system. Grøft A25 består af to segmenter på henholdsvis 3,5 meter og 11,5 meters længde og den sydlige grøft A73 af en sekvens på lidt mere end 3,5 meter. I profil tegner grøfterne sig som lave fladbundede fordybninger. De er bevaret i 4-5 cm dybde med bredde mellem 15 og 30 cm.

Anlæg	Type	x-koor	y-koor	Dybde profil	Bredde profil	Sider	Bund	Trækul	Stenp.	Ildsk.
25	grøft	179.78	181.67	4	26	rund	flad	Nei	Nei	Nei
73	grøft	161.26	183.91	5	15	rund	flad	Nei	Nei	Nei

Tabel 6. Mål og beskrivelse af de to grøftesekvenser.

Fyld/materialer

Fylden i grøfterne består af en mørk gråbrun sandet fyld med lidt trækul.

Fund

Der er ikke gjort fund i de to grøfteanlæg.

Tolkning og datering

De to grøftelignende anlæg har et ensartet præg og kan tolkes således at de begge indrammer det samme areal henholdsvis mod nord – nordøst og syd. Derfor regnes de to grøfte som sekvenser af samme system. Der er ikke udtaget 14° prøve herfra og anlægget relaterer sig ikke direkte til andre daterede anlæg. Men indenfor det område de to grøfte indrammer befinder sig to daterede anlæg. Det ene er grav A fra vikingetid og det andet er brønden A77 der er dateret til yngre romersk jernalder.

Grøfte som A15 og A73 kendes fra en række bopladsfund fra ældre jernalder. Der er intet der tyder på huskonstruktion på Eikefjord felt I, men de to grøftesekvenser kan have indrammet et aktivitetsområde i nærhed til en bebyggelse hvortil romertidsbrønden A77 hører. Det fører frem til en tolkning som for de stolpelignende strukturer ovenfor at her kan være fundet rest af en dyrefold. Denne kan også være bygget med hegnstolpe, men stolperne er da sat i en grøft. Det skal dog bemærkes at der ikke er fundet spor efter stolper i fylden til eller i bunden af grøfterne.

Foto

Film 01 billede 27-28,
Film 02 billede 22-24,
Film 05 billede 02
Film 06 billede 12
Film 07 billede 10

Tegninger

Plantegning nr. 01
Plantegning nr. 03
Plan-/profiltegning nr. 15
Plan-/profiltegning nr. 16

Videnskabelige prøver

Der er ikke udtaget videnskabelige prøver fra grøfterne.

Brønd A77

Lokalisering

Brønden A77 befinder sig i felt I sydlige del ved koordinat 162.09x/178.53y.

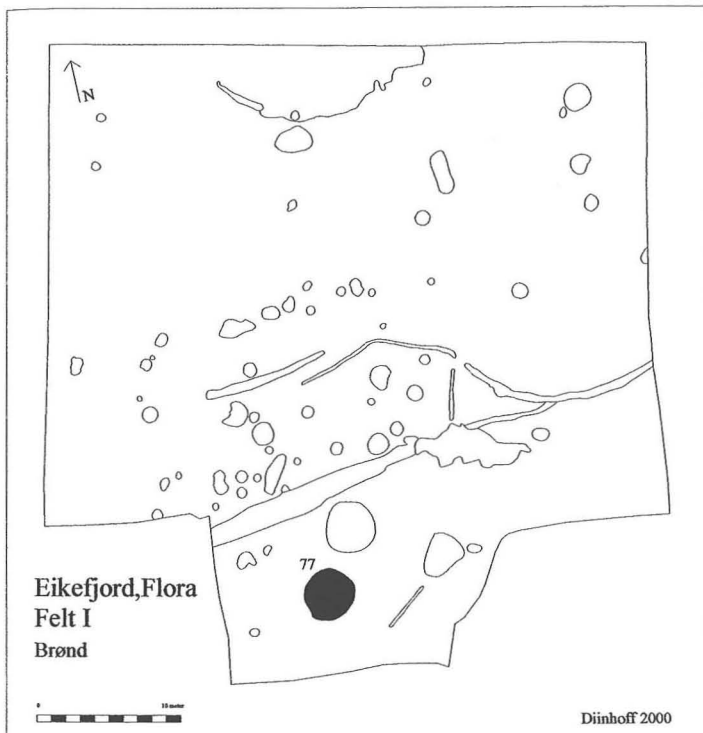
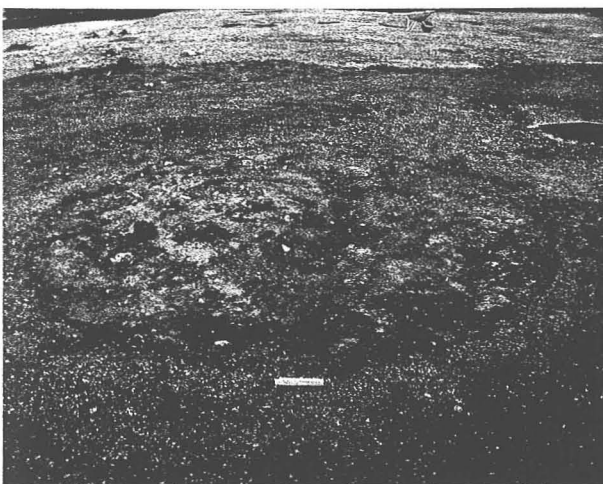

Fig. 18. Brønd A77 i felt I.

Anlægsbeskrivelse

Anlæg A77 er i fladen et cirkulært anlæg med en diameter med en største diameter på 3.60 meter (tabel 7). Det har rundede sider og affladet bund. Største dybde er på 43 cm.

På grund af stærkt frostvejr blev det vanskeligt at udgrave anlægget. Først var jorden dybfrosset og da den endelig tøde op piblede smeltevand ind i bunden af snitkassen hvilket gjorde det vanskeligt at dokumentere bundlagene.

Fig. 19. Brønd A77 set i flade efter afrensning (Foto S.Diinhoff)

Fig. 20. Brønd A77, en fjerdel under udgravning. Den blå farve skyldes dels stærk frost og dels blåstik pga. svagt lys (Foto S.Diinhoff).

Anlæg	Type	x-koor	y-koor	Dybde profil	Bredde profil	Sider	Bund	Trækul	Stenp	Ildsk
77	brønd	162.09	178.53	24	360	rund	flad	Nei	Ja	Nei

Tabel 7. Tabel 1. Mål og beskrivelse for brønd A77.

Fyld/materialer

A77 består af en lagvis opbygget fyld, i alt 5 lag kan udskilles. Øverst et lag med lys brun tørv indeholdende noget trækul. Herefter følger lag 2 en tørveholdig mørk brun sandet og siltet fyld med lidt trækul. Derpå lag 3 en mørk sandet, siltet og gruset fyld med lidt trækul og derunder lag 4 der er en tørveholdig brun fyld. Nederste lag over undergrund er lag 5 der er en mørk brun sandet og siltet gruset fyld med noget trækul. Lag 3 og lag 4 indeholder mange større sten, der nærmest tegnede sig som en pakning under udgravning.

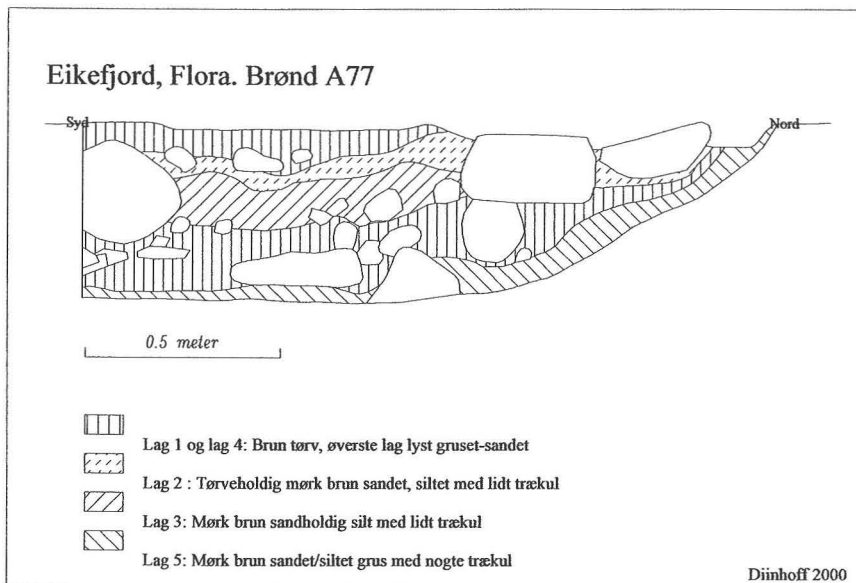

Fig. 21. Profilsnit gennem brønd A77 set mod vest. 14^c prøve er udtaget af lag 5.

Fund

Der er ikke gjort fund i A77

Tolkning og datering

Fylden i anlæg A77 er sammensat af flere lag der er tydeligt vandpåvirkede, nogle indeholder silt andre tørvevækst. Hertil kan der være flere forklaringer. I området mod nord er der på denne del af feltet observeret en forsumpning over et større areal og man kan tolke de tørveholdige lag som et resultat heraf. Imidlertid er der flere træk der peger i anden retning. Flere lag indeholder ganske meget silt som typisk danner sig ved åbenstående vand. Dertil er der paralleller til bundlagernes stenpakning og til anlæggets form. Mest sandsynligt er der tale om en åben brønd måske i forbindelse med bosætning, måske vanding af græssende kreaturer. Der er dokumenteret brønde af identisk udformning fra udgravninger af jernalders bopladser.

Det lader sig gøre datere brønden nærmere. Fra lag 5 er udtaget 14c prøve VP-05 der dateres til BP 1705+/- 100 og det er en datering til yngre romersk jernalder.

Foto

Film 05 billede 01

Film 06 billede 16-23, 27, 31-33

Tegninger

Fladetegning nr. 03

Profiltegning nr. 20

Videnskabelige prøver

Lokalitet	Prøve nr.	Gram	Struktur	Anlæg	Kommentar	Type	Lokalisering	Nr.	BP	+/-	Cal AD/BC
Eikefjord	05	6	77			14 ^c	NTNU	T-13987	1705	100	240-440

Tabel 8. Videnskabelige prøver fra brønd A77.

Gruber

Gruber af forskellig art er en ofte forekommende anlægstype på fladeafdækninger. De findes hyppigt i området rundt bopladserne men ses også i forbindelse med gravpladser og andre fundgrupper. Traditionelt opdeles gruberne i affaldsgruber og køgegruber. Det viser sig imidlertid at materialet indeholder større formvariation end denne enkle klassificering kan dække. Det er ikke muligt på det nuværende grundlag at give en tilfredsstillende beskrivelse af variationen indefor anlægsgruppen. I det følgende opdeles gruberne i fire kategorier.

Gruber med sammensat fyld

A5, A10, A12, A13, A21, A22, A24, A43, A50, A52, A59, A62, A63, A71

Lokalisering

En grube A43 er beliggende i felt II (plantegning nr. 07) de øvrige ligger på felt II. Der synes ikke at dannes specielle koncentrationer af denne anlægstype (fig. 22).

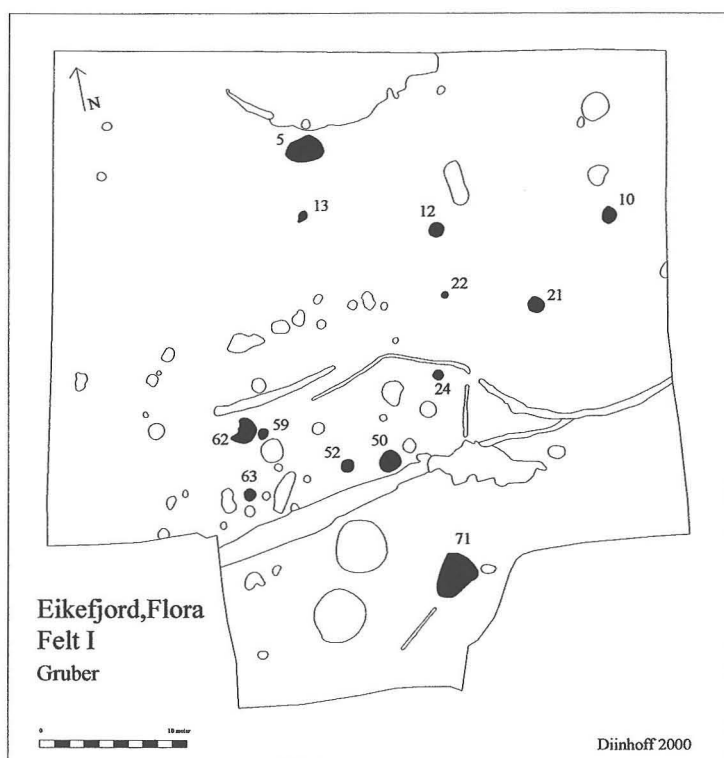

Fig. 22. Gruber med sammensat fyld på felt I

Anlægsbeskrivelse

Gruber udgør en varieret sammensat kategori. Som det fremgår af tabel 9 med mål og beskrivelse af gruberne herunder så er der stor variation. I form tegner de fleste sig cirkulært i plan med rundede sider og flad bund.

Gruberne A5, A10, A12, A21, A50, A62 og A71 er alle store gruber. A71 og A5 er de største henholdsvis 282 og 220 cm lange. På figur 23 herunder vises grube A5 i tegning og på figur 24 grube A21 i foto, begge i profil som eksempler. I øvrigt henvises til respektive profiltegninger.

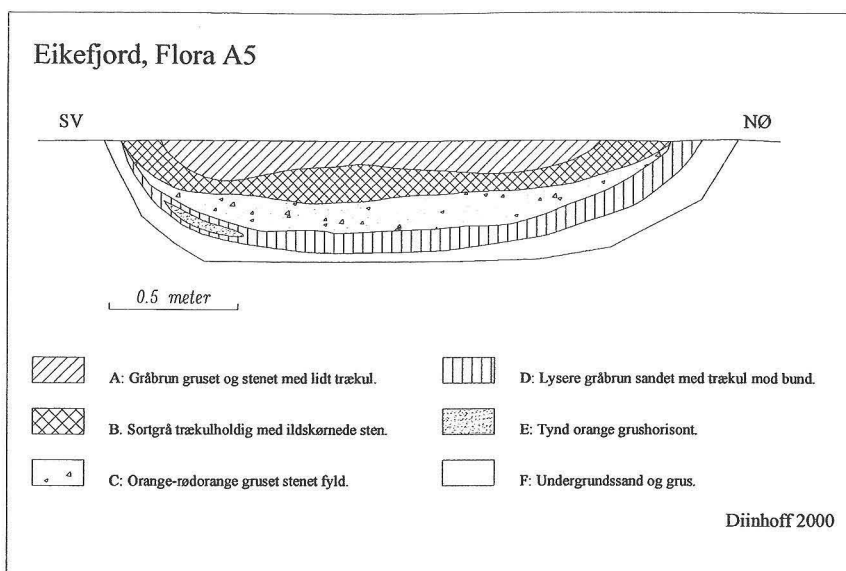

Fig. 23. Grube A5 i profil set mod nordvest.

Fig. 24. Grube A21 i profil set mod nordøst. Den vekslende lagfyld bemærkes (Foto S.Diinhoff).

Den store grube A71 er bemærkelsesværdig pæreformet i fladen (fig. 25). Det er en stor grube med lagvist vekslende fyld, den indeholder tørveblandede lag og bl.a. lag pakket med nævestore sten. Grubens opbygning fremtræder med intentionalt, der er ikke tale om nogen tilfældig deponering. Grube A71 bør givet tolkes som et teknisk produktionsanlæg men funktionen er uvis.

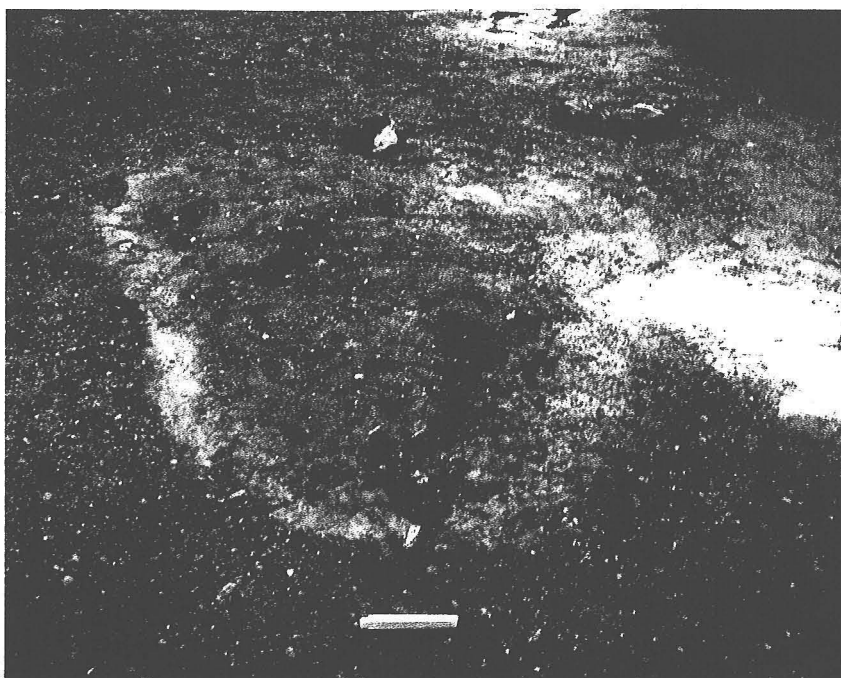

Fig. 25. Grube 71 i profil set mod nordøst. Vandet til højre på fotoet skyldes indsvivning fra højere liggende areal og det kunne ikke hindres (Foto S.Diinhoff).

De øvrige gruber A13, A22, A24, A43, A52, A59 og A63 er alle gruber med mindre dimensioner. De er cirkulære med rundede sider og flad bund, med diameter mellem 27 og 66 cm og en dybde på 6 til 12 cm. Grubernes dimensioner fremgår af tabel 9.

Anlæg	Type	x-koor	y-koor	Dybde	Bredde	Form i flade	Sider	Bund	Trækul	Stenp	Ildsk
5	grube	193.75	176.08	44	220	oval	rund	flad	Ja	Nei	Ja
10	grube	189.31	196.69	38	117	rund	rund	rund	Ja	Nei	Nei
12	grube	188.35	185.02	20	112	rund	rund	flad	Ja	Nei	Nei
13	grube	189.26	175.96	11	52	diffus	rund	flad	Ja	Nei	Nei
21	grube	183.24	191.76	30	110	rundoval	rund	flad	Ja	Nei	Nei
22	grube	183.89	185.59	8	48	rund	skrå	rund	Nei	Nei	Nei
24	grube	178.47	185.15	6	66	rund	rund	flad	Nei	Nei	Nei
43	grube	107.38	111.66	7	27	rund	rund	skrå	Nei	Ja	Nei
50	grube	172.62	181.9	18	135	oval	rund	flad	Ja	Ja	Nei
52	grube	172.3	179.02	10	64	rund	rund	flad	Ja	Nei	Nei
59	grube	174.5	173.29	9	60	rundoval	rund	flad	Nei	Ja	Nei
62	grube	174.66	172.2	17	97	diffus	rund	flad	Ja	Nei	Ja
63	grube	170.35	172.45	12	59	rundoval	rund	flad	Ja	Ja	Nei
71	grube	164.79	186.31	43	282	pæreformet	rund	flad	Nei	Ja	Nei

Tabel 9. Data for gruber med sammensat fyld.

Fyld/materialer

Blandt de store gruber er der flere med sammensat fyld. Det er mørke trækulholdige lag, det er lag uden trækul, det er sand og gruslag m.m.. Flere lag indeholder trækul og enkeltvist ses ildskørnede sten. Det samme ses i enkelte af de mindre gruber der ellers indeholder en mørk gruset let trækulholdig fyld. Trækul og ildskørnede sten indikerer afbrænding og det er fyld der normalt karakteriserer f.eks. koge- og ildgruber. Den her beskrevne fyld er imidlertid sekundært

indkommet i fylden og beskriver altså ikke grubernes primære funktion. For en nærmere beskrivelse af fyld henvises til tabel 10 herunder.

Anlæg	Fyld
5	lagdelt sort- til gråbrun og rødorange gruset sandet med trækul
10	lagdelt mørk gråbrun med orange stribe og lidt trækul
12	mørk grå til gråbrun gruset sandfyld med lidt trækul
13	lagdelt gråsort med trækul og gulbrun siltet sandfyld
21	lagdelt gråbrun, rødbrun tørvelign, mørk gråbrun ispættet orange grus - lidt trækul
22	mørk gråbrun let siltet med lidt trækul
24	mørk gråbrun med trækul
43	mørk gråbrun og ganske lidt trækul
50	mørk gråbrun gruset med lidt trækul
52	mørk gråbrun med lidt trækul
59	gråbrun gruset med lidt trækul
62	mørk gråbrun ispættet rødbrændt sand ler
63	gråbrun gruset med trækul
71	lagdelt rød- brungrå tørv, gruset sandet brungrå. Med lidt trækul

Tabel 10. Beskrivelse af fyld i gruber med sammensat fyld.

Fund B 15833 Aks. 50/00

B 15833/1: Jernnagle med nitteplader og med rest af træ. Optaget fra grube A5

Antal: 1. Vægt 9g.

Type: Det er formodentlig en jernnagle med kvadratiske nittehoveder. På naglen sidder endnu bevaret træ fra den planke naglen har siddet i. Planken har haft en tykkelse på omkring 2.5 cm.

Tolkning og datering

Som nævnt i indledningen til beskrivelsen af gruberne så er de en sammensat kategori. Her er samlet anlæg under betegnelsen gruber med sammensat fyld. Traditionelt ville anlæg som disse være betegnet affaldsgruber. Ideen er at affald fra bosætning graves ned udenfor husene af praktiske hensyn. Man har givet i forhistorisk tid haft normer for hvorledes bosætningens affald skulle håndteres, men mest sandsynligt er humøst affald blevet anvendt som gødning på åkrene. Der kunne naturligvis være kulturelle normer for at visse typer "urent" affald måtte fjernes ved f.eks. nedgravning. De fleste gruber kan således netop ikke forklares som affaldsgruber (deponering af husaffald), men må være noget andet. Det store anlæg A71 med sin særegne form og sammensatte fyld tyder f.eks. på en form for forladt produktionsanlæg. I toppen af grube A5 blev fundet en jernnagle med påsiddende nitte. Der er en genstandstype der hyppigt findes i yngre jernalders grave efter kister. Gruben blev undersøgt som potentiel grav, men dette kunne ikke bekræftes

Uanset at tolkningen af disse anlæg endnu er vanskelig så er der meget der tyder på at gruberne tilknytter sig en nærliggende bosætning. Der synes at være tale om aktivitet der typisk findes i udkanten af bopladsområdet. Dateringen er usikker men de beskrevne anlæg minder om paralleller der normalt daterer sig til ældre jernalder.

Foto

Film 01 billede 05, 14-15, 17-18, 23, 29-31, 33

Film 18 billede 18, 25-28, 31-33

Film 03 billede 12, 20

Film 05 billede 04, 12, 14, 16, 20-21, 27, 29, 31

Film 06 billede 09, 11, 14-15, 24, 30, 35

Film 07 billede 01, 05, 07

Tegninger

Plantegning nr. 01

Plantegning nr. 03

Plan-/profiltegning nr. 05

Plan-/profiltegning nr. 08

Plan-/profiltegning nr. 09

Plan-/profiltegning nr. 10

Plan-/profiltegning nr. 13

Plan-/profiltegning nr. 14

Plan-/profiltegning nr. 15

Plan-/profiltegning nr. 16

Plan-/profiltegning nr. 21

Videnskabelige prøver

To prøver er udtaget fra den store grube A5, de er ikke analyseret.

Lokalitet	Prøve nr.	Gram	Struktur	Anlæg	Kommentar	Type	Lokalisering	Nr.	BP	+/-	Cal AD/BC
Eikefjord	03	9	5			14 ^c	kontor				
Eikefjord	04	39	5			14 ^c	kontor				

Tabel 11. Udtagne videnskabelige prøver fra gruber med sammensat fyld.

Gruber med brandfyld

A1, A4, A9, A11, A26, A30, A33, A34, A38, A39, A40, A49, A65, A67, A68, A76

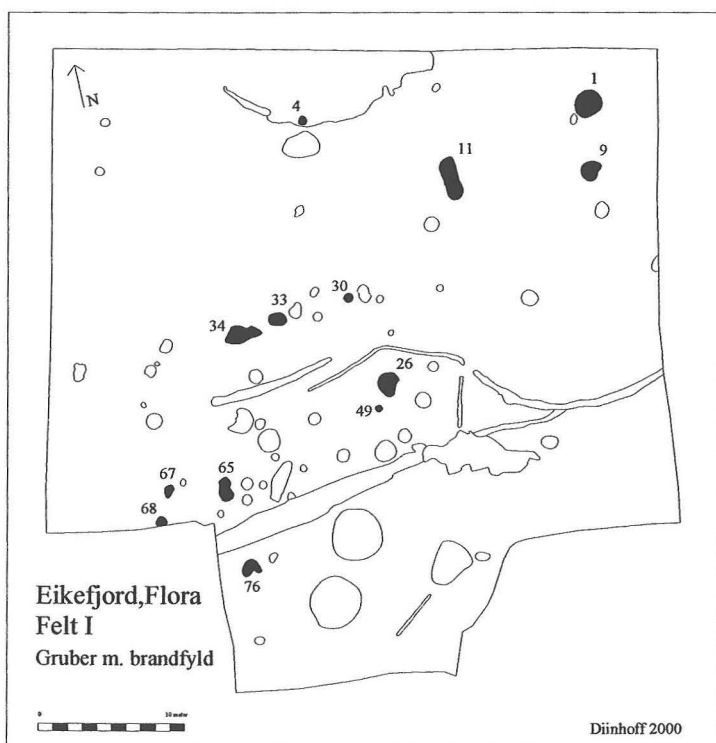

Fig. 26. Gruber med brandfyld på felt I .

Lokalisering

På felt II ligger de tre gruber A38, A39 og A40 med brandfyld (se plantegning nr. 07). De øvrige gruber af typen ligger på felt I (fig. 26). De ligger i samme område som grube med sammensat fyld.

Anlægsbeskrivelse

Anlæggene varierer i fladen, der er strukturer der er runde, ovale og andre der er mere diffuse. De veksler i diameter mellem 39 til 297 cm og i dybde mellem 30 og 4 cm. De fleste har som den store grube A1 herunder (fig. 27) rundede sider og affladet bund.

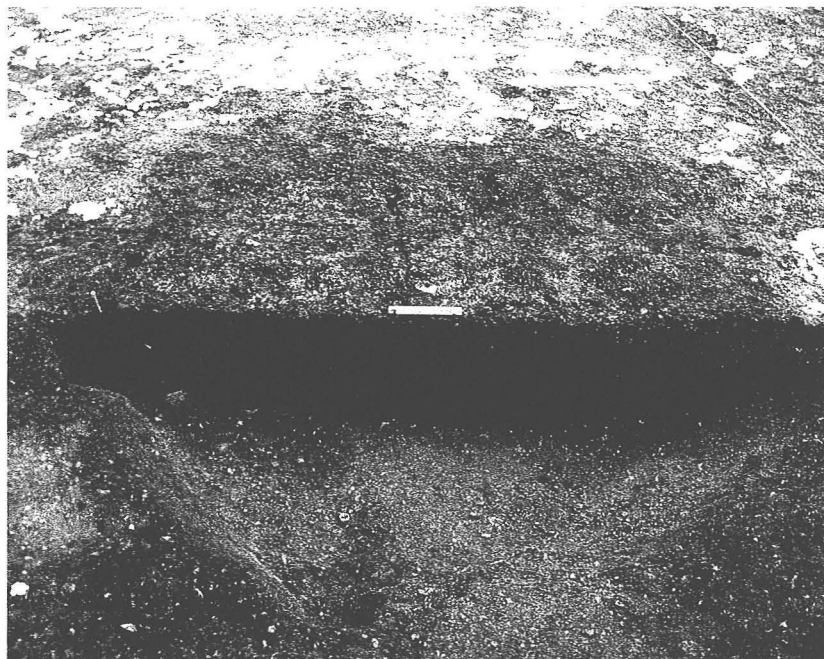

Fig. 27. Grube A1 i profil set mod øst (Foto S.Diinhoff).

Anlæg	Type	x-koor	y-koor	Dybde	Bredde	form i flade	Sider	Bund	Trækul	Stenp	Ildsk
1	grube med brandfyld	196.66	195.75	30	178	rund	rund	flad	Ja	Nei	Nei
4	grube med brandfyld	195.51	176.13	14	50	rund	skrå	flad	Ja	Nei	Nei
9	grube med brandfyld	192.02	195.87	30	132	langoval	rund	rund	Ja	Nei	Nei
11	grube med brandfyld	191.45	186.33	16	297	rund	rund	ujævn	Ja	Nei	Nei
26	grube med brandfyld	177.3	182.01	18	140	rund	rund	flad	Ja	Nei	Ja
30	grube med brandfyld	183.24	179.36	8	84	ottetalsformet	rund	flad	Ja	Nei	Nei
33	grube med brandfyld	182.3	175.7	12	82	rundoval	rund	flad	Ja	Nei	Ja
34	grube med brandfyld	181.72	174.48	4	80	diffus rund	rund	flad	Ja	Nei	Ja
38	grube med brandfyld	100.85	115.17	4	86	diffus oval	rund	ujævn	Ja	Nei	Ja
39	grube med brandfyld	109.3	97.48	16	74	rund	rund	flad	Ja	Nei	Ja
40	grube med brandfyld	110.09	108.2	24	86	oval	rund	rund	Ja	Nei	Ja
49	grube med brandfyld	175.54	181.43	3	39	ottetalsformet	rund	rund	Ja	Nei	Nei
65	grube med brandfyld	169.98	170.93	15	164	oval	rund	skrå	Ja	Nei	Ja
67	grube med brandfyld	169.82	167.07	8	90	rund	rund	flad	Ja	Nei	Ja
68	grube med brandfyld	167.67	166.56	13	92	diffus	rund	flad	Ja	Nei	Nei
76	grube med brandfyld	164.58	172.64	10	50		rund	flad	Ja	Nei	Nei

Tabel 12. Data for gruber med brandfyld.

Fyld/materialer

Det generelle for gruber med brandfyld er at de indeholder meget trækul og denne fyld har betydning for tolkningen af anlæggets primære funktion. Der er i enkelte gruber af denne type registreret ildskørnede sten, men ikke med samme pakning som i koge- og ildgruber. De ildskørnede sten i denne grube synes mere tilfældige og ikke intentionelle.

Anlæg	Fyld
1	lagdelt gråsort trækulholdig, gulgrå og gråbrun sandfyld
4	mørk gråbrun til sortbrun gruset trækulholdig
9	lagdelt mørk grå til gråsort trækul i bund lys gulbrun fyld i bund
11	lagdelt gulbrun, gråsort trækul og mørk brun tørvelign.
26	lagdelt gråbrun i bund sort trækul i top
30	lagdelt lys brun i bund sortgrå trækulblandet i top
33	sort trækulholdig
34	lagdelt sort trækulholdig og nedsunket gråbrun gruset fyld i top
38	sort trækulblandet
39	sort trækulblandet
40	sort trækulblandet med mørk gråbrun og orange grus i top
49	mørk gråbrun gruset med trækul
65	sortgrå trækulholdig i bund gråbrun gruset i top
67	sort trækulholdig med lidt gråbrun orange fyld iblandet i top
68	sort trækulholdig
76	gråsort trækulholdig med brungrå gruset fyld i top

Tabel 13. Beskrivelse af fyld i gruber med brandfyld.

Fund

Der er ikke gjort fund i disse anlæg.

Tolkning og datering

Gruberne karakteriseres ved trækulfyld og kun indirekte ved ildskørnede sten. Trækullet synes påvise en afbrænding i gruben på stedet. Der kan være tale om et teknisk anlæg hvori afbrænding eller høje temperaturer indgår. De laveste af gruberne kan forveksles med fladbundede ildsteder.

På samme vis som gruberne omtalt tidligere, så synes gruber med brandfyld at indikere en nærliggende bosætning. Det er anlæg man kan forvente i udkanten af bopladsområdet. Disse anlæg bør også dateres til ældre jernalder.

Foto

Film 01 billede 01, 04, 08, 13, 16, 22, 26, 34

Film 02 billede 20

Film 03 billede 01-02, 05, 13, 16, 18, 30-32, 35

Film 05 billede 06-07, 10, 19, 36

Film 06 billede 04-05, 07, 28-29

Film 07 billede 02-03, 09, 14

Tegninger

Plantegning nr. 01

Plan-/profiltegning nr. 08

Plan-/profiltegning nr. 09

Plan-/profiltegning nr. 10

Plan-/profiltegning nr. 12

Plan-/profiltegning nr. 13

Plan-/profiltegning nr. 14
 Plan-/profiltegning nr. 15
 Plan-/profiltegning nr. 16
 Plan-/profiltegning nr. 21

Videnskabelige prøver

Der er ikke udtaget videnskabelige prøver herfra.

Kogegruber

A3, A7, A8, A44, A74

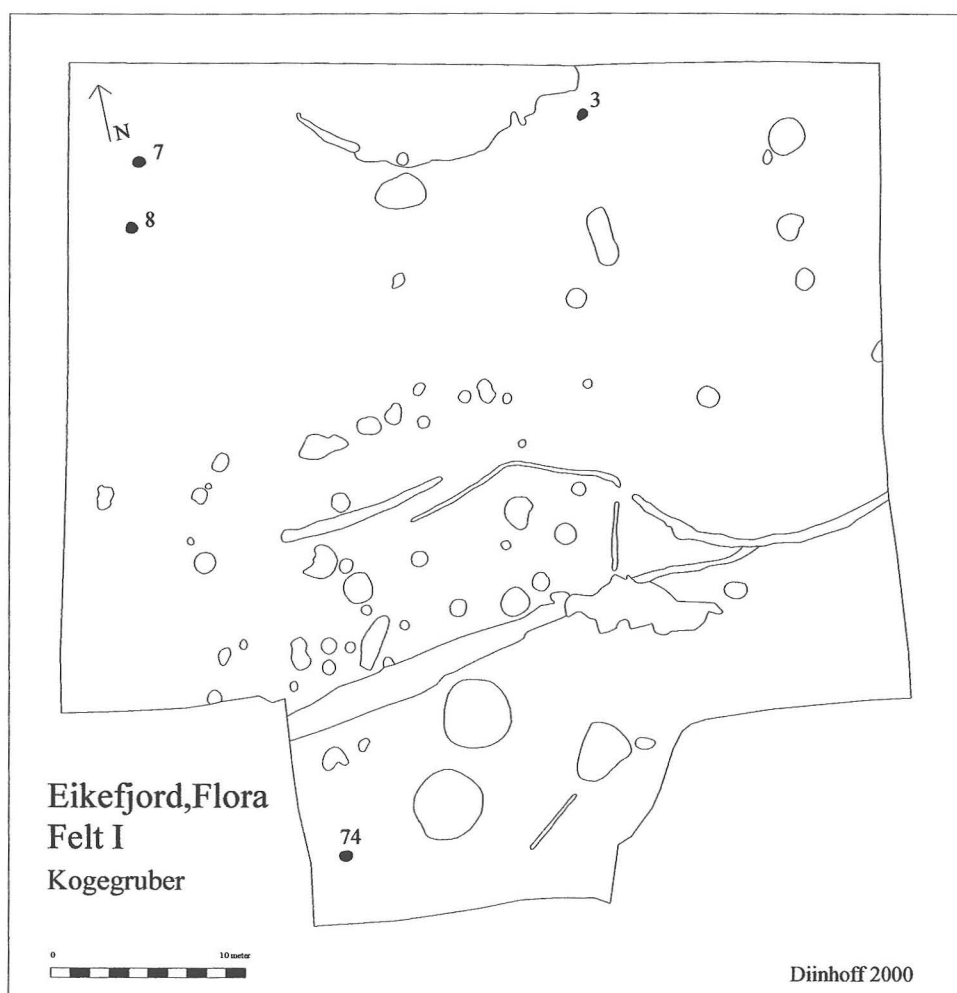

Fig. 28. Kogegruber på felt I.

Lokalisering

På felt II ligger kogegrube A44 (plantegning nr.07) de øvrige ligger på felt I (fig. 28). De gruber der er beskrevet tidligere har en jævn spredning dog med større koncentration lidt sydvest for felt I midte, kogegruberne synes undgå dette område.

Anlæg	Type	x-koor	y-koor	Dybde	Bredde	Form	Sider	Bund	Trækul	Stenp	Ildsk
3	kogegrube	197.78	185.29	12	54	rund	rund	ujævn	Ja	Nei	Ja
7	kogegrube	195.38	162.64	12	61	rund	rund	ujævn	Ja	Nei	Ja
8	kogegrube	191.97	162.27	14	60	rund	rund	flad	Ja	Nei	Ja
44	kogegrube	115.65	107.97	20	56	rundoval	rund	rund	Ja	Nei	Ja
74	kogegrube	159.48	173.33	7	64	rundoval	rund	rund	Ja	Nei	Ja

Tabel 14. Data for kogegruber.

Anlægsbeskrivelse

Kogegruberne tegner sig i fladen som runde eller rundovale fyldskifter med en diameter på 64-54 cm. I dybde måler de 12-20 cm, de har rundede sider og en lidt vekslende bund. På fotoet figur 29 ses struktur A3 i flade, den tegner sig typisk for kogegruber.

Fig. 29. Kogegrube A3 set mod nord (Foto S.Diinhoff).

Fyld/materialer

Kogegruberne har en ensartet sort trækulholdig fyld pakket med ildskønnede sten. På foto figur 30 herunder ses A9 i profil.

Anlæg	Fyld
3	sortgrå trækulholdig
7	gråbrun i bund gråsort trækulholdig i top
8	mørk grå- til sortbrun med trækul
44	sort trækulblandet
74	sort trækulholdig

Tabel 15. Beskrivelse af fyld i kogegruber.

Fig. 30. Kogegrube A8 set i profil set mod nord (Foto S.Diinhoff).

Fund

Der er ikke gjort fund i kogegruberne.

Tolkning og datering

Kogegruber har været anvendt til madlavning. Det er enkle men effektive jordovne der har været i brug i gårdens dagligdag. Processen er at der graves en grube i jorden, deri lægges brænde der tændes op. Oven i lægges sten der varmes op. Når veddet er brændt ud og stenene er passende varme lægges kød indsvøbt i f.eks. blade ned imellem de opvarmede sten. Efter en tid vil kødet være gennemstegt. Kogegruberne er ikke daterede men de fra andre udgravninger er lignende gruber tidsfæstet til ældre jernalder hvilket også er sandsynligt på Eikefjord.

Foto

Film 01 billede 03, 06-07, 09-12

Film 02 billede 17, 19

Film 03 billede 33, 36

Film 07 billede 08, 11

Tegninger

Plantegning nr. 03

Plantegning nr. 02

Plan-/profiltegning nr.12

Plan-/profiltegning nr.13

Plan-/profiltegning nr.16

Plan-/profiltegning nr.21

Videnskabelige prøver

Der er ikke udtaget videnskabelige prøver fra kogegruberne.

Ildgruber

A17, A29, A36, A47, A48, A51, A60, A64

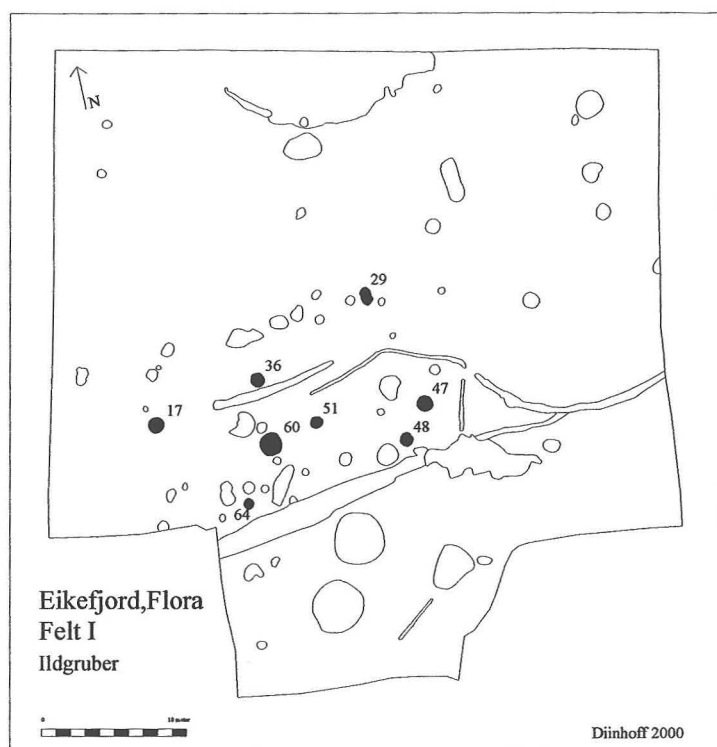

Fig. 31. Ildgruber på felt I.

Lokalisering

Samtlige ildgruber ligger på felt I og koncentrerer sig til et område lidt sydvest for feltets midte.

Anlægsbeskrivelse

Ildgruberne ses som runde til rundovale mørke fyldskifter i fladen. De måler mellem 112 og 66 cm i diameter, de har rundede sider og rundet eller afladet bund i en dybde mellem 10-28 cm. Som eksempel vises struktur A17 i profil på figur 32.

Anlæg	Type	x-koor	y-koor	Dybde	Bredde	Form	Sider	Bund	Trækul	Stenp	Ildsk
17	ildgrube	174.67	166.04	14	92	rund diffus	rund	flad	Ja	Nei	Ja
29	ildgrube	183.52	180.46	12	70	oval diffus	rund	flad	Ja	Nei	Ja
36	ildgrube	177.77	172.98	16	80	rund	rund	rund	Ja	Nei	Ja
47	ildgrube	176.14	184.46	28	112	rundoval	rund	rund	Ja	Nei	Ja
48	ildgrube	173.67	183.21	17	91	rund	rund	flad	Ja	Nei	Ja
51	ildgrube	174.86	177.01	15	78	rundoval	rund	rund	Ja	Nei	Ja
60	ildgrube	173.37	173.91	13	100	rundoval	rund	flad	Ja	Nei	Ja
64	ildgrube	169.22	172.43	10	66	rundoval	rund	flad	Ja	Ja	Nei

Tabel 15. Data for ildgruber.

Fig. 32. Grube A17 (Foto S.Diinhoff).

Fyld/materialer

Fylden i ildgruberne består i bund af en sort trækulholdig fyld og derover et lag flade ildskørnede sten. Med tiden har trækullet sunket sammen og fyld fra højere lag synker ned over grubens topsten.

Anlæg	Fyld
17	sortgrå trækul i bund gråbrun sandet gruset i top
29	sortgrå med trækul
36	lagdelt sortgrå trækulfyldt i bund gråbrun gruset i top
47	lagdelt sort trækulfyldt og mørk gråbrun gruset
48	lagdelt sort trækulfyldt og mørk gråbrun gruset
51	sort trækulholdig
60	sort trækulpakket i bund gråbrun gruset i top
64	mørk gråbrun gruset evt. ildskørnede sten

Tabel 16. Beskrivelse af fyld i ildgruber.

Fund

Der er ikke gjort fund i ildgruberne.

Tolkning og datering

Ildgruber minder om kogegruber ved indholdet af ildskørnede sten, men forskellen er at mens kogegrubens sten brydes op når det stegte kød skal op, så er ildgrubens lag af ildskørnede sten intakt. Man har altså ikke skullet ned i gruben efter noget. Der anlægges bål i en lav og bred grube og herover opvarmes sten. Efter endt brug efterlades ildgruben. Man kan tolkes ildgruben som en mellemting mellem kogegruber og ildsteder. Ildgruberne bør som de øvrige typer af gruber på Eikefjord dateres til ældre jernalder

Foto

Film 01 billede 21
Film 03 billede 04, 09
Film 05 billede 11, 17-18, 22, 28, 30, 32
Film 06 billede 01, 08, 13, 25-26, 34
Film 07 billede 12

Tegninger

Plantegning nr. 01
Plantegning nr. 02
Plantegning nr. 03
Plantegning nr. 07
Plan-/profiltegning nr. 08
Plan-/profiltegning nr. 10
Plan-/profiltegning nr. 11
Plan-/profiltegning nr. 13
Plan-/profiltegning nr. 14
Plan-/profiltegning nr. 15
Plan-/profiltegning nr. 16

Videnskabelige prøver

Der er ikke udtaget videnskabelige prøver fra ildgruberne.

Gruberne spredning over felt I

Der er udskilt fire forskellige typer af gruber, måske er der i virkeligheden tale om flere. Det kan diskuteres om der imellem de forskellige anlægsformer der betegnes grube er tilstrækkelig lighed i udførelse og brug til man anvende om en fælles anlægsbetegnelse.

Det er anlæg der repræsenterer aktivitet i forbindelse med en bosætning og det kan være fra såvel madlavning som produktion og håndværk. De to første typer - gruber med sammensat fyld og gruber med brandfyld - ligger spredt jævnt over felt I uden der kan defineres nærmere afgrænsning. Der er dog en vis koncentration lidt sydvest for midten af feltet. Koge gruber synes undgå dette centrale område og ildgruber koncentrerer sig netop her. Det afdækkede felt I klargør ikke direkte hvilken aktivitet der er tale om, men det er et typisk træk ved den ældre jernalders bosætning af anlæg som gruberne samler sig i aktivitetsområder, områder hvor specielle aktiviteter har foregået. Det at gruberne ikke er spredt tilfældigt gør det sandsynligt at de tilhører den samme bosætning.

Fyldskifter

A2, A14, A15, A19, A20, A23, A27, A35, A37, A41, A46, A54, A70, A72, A75 samt telemast A55

Lokalisering

A19, A37, A41 ligger i felt II (plantegning nr.07) de øvrige fyldskifter ligger i felt I (fig. 34).

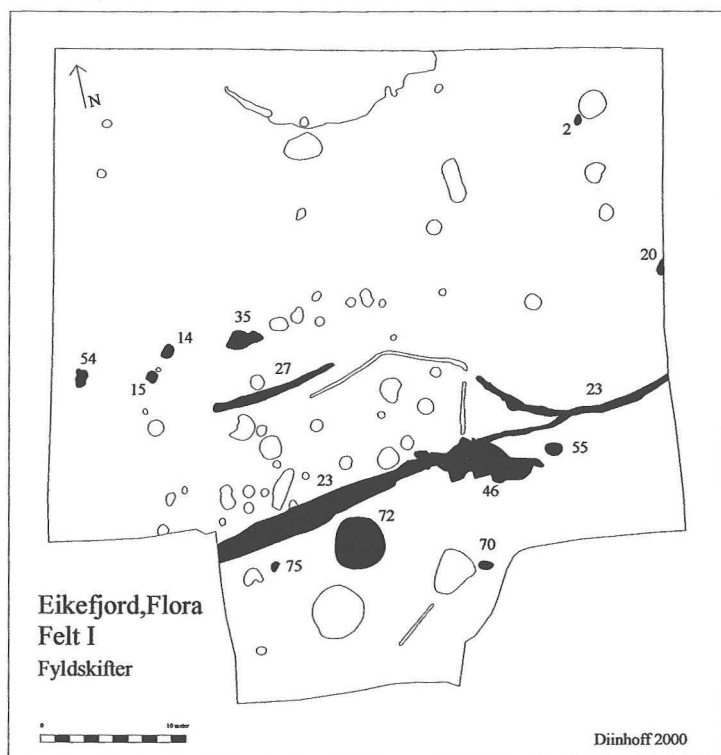

Fig. 34. recente fyldskifter og telemast A55 i felt IBrønd A77 i felt I.

Tolkning og datering

Gruppen af fyldskifter samt nedgravning A55 for telemast er alle strukturer af recent dato. Det er ukarakteristiske og diffuse tilfældige tegninger i overfladen af undergrund og det er et system af recent grøfteføring. Fyldskifterne skal ikke behandles yderligere.

Dyrkningsspor (dyrkningslag felt II lag E og lag F og ardspor A18)

Lokalisering

Spør efter forhistorisk opdyrkning er fundet i felt II. Det drejer sig om et større område med ardspor centralt i feltet og derover to dyrkningslag.

Anlægsbeskrivelse – Ardspor A18

På foto herunder ses et oprenset område centralt i felt II med ardspor. Sporene kunne følges over hele feltet men var specielt synlige mod midten. Et område på godt 25 m². blev udvalgt for nærmere dokumentation (plantegning nr. 06). Der er tale om et parallelpløjet system med spor løbende nord – syd. Det er altså ikke de ”sædvanlige” krydspløjede ardspor der kendes fra ældre jernalder.

De længste sammenhængende spor kan følges over mere en 5 meter de ligger så tæt at der må være tale om mere end en ardning. Sporene tegner sig i undergrund med en bredde på omkring 4-5 cm og en rundet til spids dybde på maksimalt 2 cm.

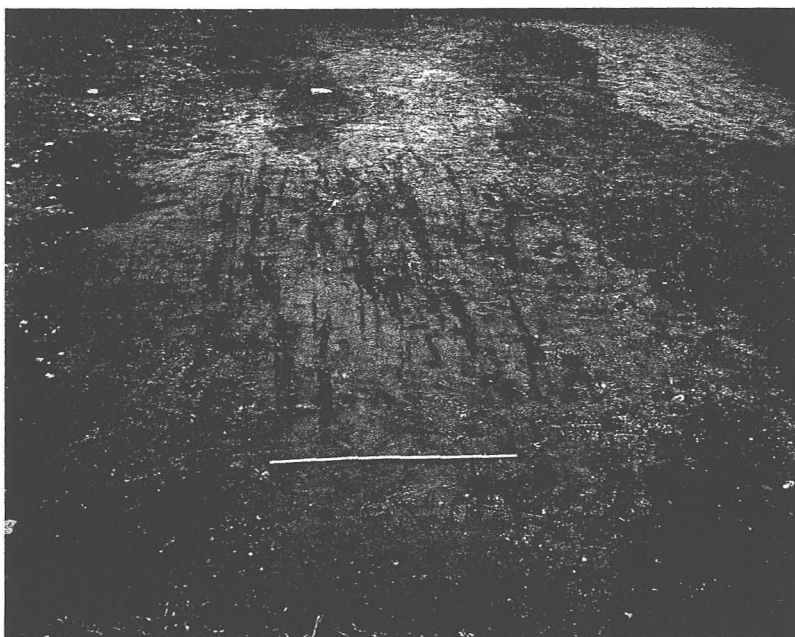

Fig. 35. Ardspor i felt II set mod nord (Foto A.B.Olsen).

Fyld/materialer

Ardsportene tegner sig med en gråbrun sandet fyld med lidt trækul.

Lagbeskrivelse – Dyrkningslag E og F

Hen over ardsportene i felt II ligger to dyrkningslag E og F. Det nederste dyrkningslag F består af en lys brun grus- og humusholdig sand med spredt trækul. Ved prøveudtag er laget 9 cm tykt. Derover ligger det 8 cm tykke lag E som består af en sandet humusholdig fyld med spredt trækul. Begge lag fremtræder i profil som lag på andre lokaliteter, der er bestemte som dyrkningshorisonter. Fra begge lag er udtaget såvel botaniske som 14^c prøver og resultater skal behandles herunder.

Over de to dyrkningslag følger lag D der er en horisont af gulbrun gruset sand. Laget er 13 cm tykt og synes uforstyrret. Det betyder at lag D isolerer de to underliggende dyrkningslag og sikrer at de ikke er forstyrrede ved senere tids aktivitet. Derover følger det 16 cm tykke lag C, en brun humusholdig sand. Derpå lag B der er en brun sandet humus på 16 cm, laget er det moderne dyrkningslag og endelig den dækkende græstørv lag A.

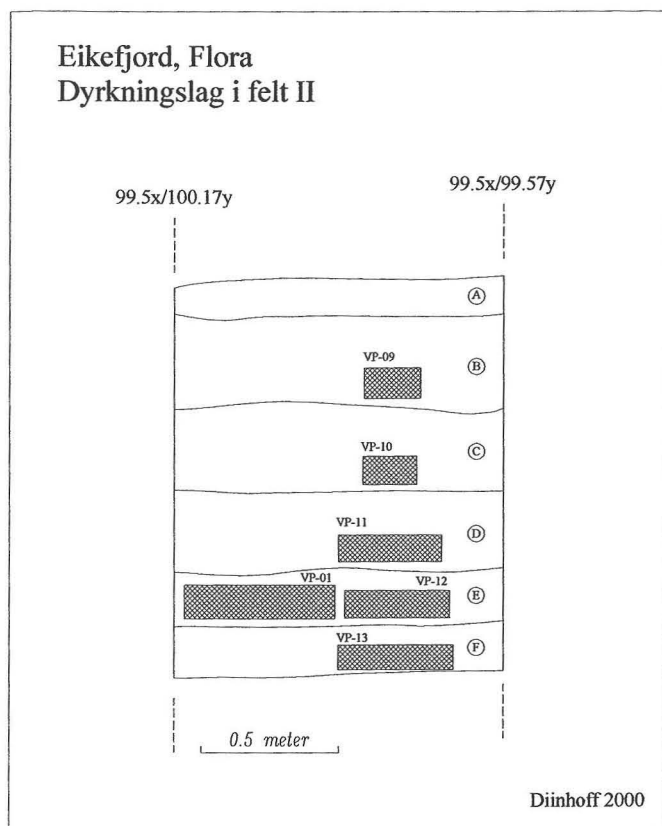

Fig. 36. Profil ved pollenudtag sydligt i felt II.

Fund

Der er ikke fund fra hverken ardspon eller dyrkningslag

Tolkning og datering

De fundne ardspon relaterer sig til et af de to dyrkningslag E eller F og disse lag er bestemte som dyrkningslag dels via de botaniske analyse af udtagne prøver og dels via paralleller til resultater fra andre arkæologiske undersøgelser. De to lag daterer sig til henholdsvis lag E merovingertid og lag F sen vikingetid/tidlig middelalder. Dateringen til yngre jernalder samstemmer med observationer fra andre lokiteter, at parallelpløjede ardsystemer generelt er yngre end krydspøjede ardspon. Her kan tænkes et skift i agerbrugsmetoder i jernalderen hvor man i ældre tid pløjer parallelt i mindre kvadratiske åkre, mens man senere går over til aflange åkre hvor parallelpløjning er mere hensigtsmæssig.

Foto

Film 01 billede 25

Film 02 billede 08-09, 21, 29-30, 34-36

Film 03 billede 10-11, 28-29

Film 04 billede 03-07, 18-19

Film 05 billede 34

Tegninger

Plantegning nr. 06

Plantegning nr. 07

Plan- og profiltegning nr. 17

Videnskabelige prøver

Der blev ikke udtaget prøvemateriale fra ardsfor i felt II. Derimod blev der udtaget 14^c prøver fra de to dyrkningslag. Dateringsprøverne er analyseret ved NTNU Trondheim. En botanisk pollenserier blev udtaget fra lagserien B-F i en profilbalk sydligt i felt II. Der er udarbejdet separat rapport for de botaniske analyser ved Kari Loe Hjelle, Botanisk Institutt, Universitetet i Bergen og der henvises til denne sektion af rapporten.

Lokalitet	Prøve nr.	Gram	Struktur	Anlæg	Kommentar	Type	Lokalisering	Nr.	BP	+/-	Cal AD/BC
Eikefjord	01	4	lag E		felt II	14 ^c	NTNU	Tua-2259	1010	80	975-1155
Eikefjord	02	6	lag F		felt II	14 ^c	NTNU	T-13986	1420	70	620-670
Eikefjord	09	246	lag B		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 1			
Eikefjord	10	234	lag C		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 2			
Eikefjord	11	296	lag D		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 3			
Eikefjord	12	268	lag E		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 4			
Eikefjord	13	1416	lag F		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 5			

Tabel 17 Videnskabelige prøver udtaget af profilsøkvens i felt II.

Fra lag F er udtaget dateringsprøve VP 01. Prøven T-13986 er dateret til 1420 +/-70 BP, dvs. kalibreret i tidsrummet 620-670 e.Kr. hvilket svarer til merovingertid. Fra det overliggende dyrkningslag E er udtaget prøve VP-01/Tua-2259 der er accelerator dateret til 1010 +/- 80 BP, kalibreret 975-1155 e.Kr.. Lag E daterer sig tilsene vikingetid tidlig middelalder.

Pollenanalyser av prøver fra dyrkningslag, Eikefjord, Flora kommune. Botanisk rapport v. Kari Loe Hjelle

Innledning

Ved de arkeologiske utgravningene like ved kirken i Eikefjord, Flora kommune (Fig. 1) ble dyrkningslag påvist. Under dyrkningslagene lå ardfurer med parallellpløyning. Pollenprøver ble tatt ut fra fem lag i profilen, den nederste prøven fra laget som tilhører ardsprene. Datering av lagene til yngre jernalder – middelalder viste at en her har dyrkningslag fra yngre tidsperioder enn de dyrkningslag som har blitt undersøkt i Sogn og Fjordane i løpet av de siste årene. Målsetningen for undersøkelsen var å finne ut hva som ble dyrket og om nye kornslag kom inn i yngre jernalder sammenlignet med tidligere perioder dokumentert på andre lokaliteter. Seks jordprøver ble levert Botanisk institutt for pollenanalyse.

Prøvested og stratigrafiske forhold

Jordprøver ble tatt inn direkte fra en profilvegg (Fig. 36). Under torven kunne fem stratigrafiske lag identifiseres. Disse er fra topp til bunn gitt lagnr. B, C, D, E, F.

Lagene er beskrevet av Søren Diinhoff som :

- Lag A: Gresstorv (det er ikke analysert prøver fra lag A)
- Lag B: Mørk brun sand/humus (resent dyrkning)
- Lag C: Brun sand/humus
- Lag D: Gulbrunt skikt med grusholdig sand/humus
- Lag E: Gråbrun sand/humus med spredt trekull
- Lag F: Lys brun sand/humus med spredt trekull

Fra lag E er to prøver analysert, mens en prøve er analysert fra hvert av de øvrige lagene.

Pollenpreparering og analyse

1 cm³ materiale ble tatt fra hver av jordprøvene. Disse ble tilsatt *Lycopodium* sporer for volumbestemt preparering og dermed mulighet for beregning av pollenkonsentrasjonen. Pollenprøvene ble preparert etter prosedyrene beskrevet i Fægri & Iversen (1989) med acetolyse og fluss-syre (HF). Pollenbestemmelsene er basert på nøkkelen i Fægri & Iversen (1989) og sammenligninger med resent referansmateriale ved Botanisk institutt. Pollenkorn av *Rumex* sect. *Acetosa* med lange kolper er bestemt til *Rumex acetosella* type. Resultatene er fremstilt i to pollendiagram; et prosentdiagram (Fig. 37) og et konsentrasjonsdiagram (Fig. 38). I prosentdiagrammet er beregningsgrunnlaget for pollen sum terrestre pollen, mens sporer er beregnet ut fra sum pollen + sum av den enkelte mikrofossiltype. Svart histogram viser prosentverdien. For at også pollentyper med lave verdier skal bli synlige i diagrammet, er prosentverdien $\times 10$ vist med grått histogram. Pollenkonsentrasjonen fremkommer av prosentverdien multiplisert med faktoren som er gitt øverst i diagrammet, under artsnavnene.

Pollenprøvenes representativitet

Polleninnholdet er mye likt i de seks analyserte prøvene, noe som kan indikere at vertikal transport av pollen har foregått. Noen forskjeller finnes imidlertid, som høyere andel treslagspollen i prøven fra lag B enn i prøvene lenger ned. Spesielt eik (*Quercus*), men også furu (*Pinus*), bjørk (*Betula*) og or (*Alnus*) er best representert i den øverste analyserte prøven. Pollenkonsentrasjonen er også vesentlig høyere her enn i de underliggende lagene. Forskjellene kan tyde på liten transport av pollen mellom det moderne dyrkningslaget og lag C. Einer (*Juniperus*) og åkerugressene linbendel (*Spergula arvensis*) og småsyre (*Rumex acetosella* type) er bedre representert i prøvene fra lag F og E enn i lagene D og C. En viss forskjell i forekomstene for gress (Poaceae) i de ulike prøvene samt i pollenkonsentrasjon finnes også. De stratigrafiske forholdene, med identifiserbare lag, indikerer liten omrøring mellom de ulike lagene. Omrøring innenfor hvert lag kan imidlertid ha foregått, og pollenkorn kan ha blitt transportert vertikalt i kanaler etter råtnede røtter eller markaktivitet, både innenfor og mellom lag.

På den annen side er det også mulig at polleninnholdet representerer ulike faser med tilnærmet samme vegetasjon og aktivitet på stedet. De videre tolkningene tar utgangspunkt i at dette er tilfelle, men på grunnlag av likhetene og forskjellene i polleninnhold, velger jeg å omtale resultatene fra de to nederste lagene samlet, og fra lag D og C samlet. Jeg utelukker imidlertid ikke at polleninnholdet i lagene B/C og D/E kan være blandet.

Lag	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	Laboratorieref.
E	1010+80	AD 975-1155	TUa-2259
F	1420+70 BP	AD 600-670	T-13986

Tabell 18. ¹⁴C-dateringer fra dyrkningslag, Eikefjord, Flora kommune. Dateringene er utført ved Laboratoriet for Radiologisk Datering, NTNU, Trondheim.

Vegetasjon og dyrkningsaktivitet

Polleninnholdet i de seks prøvene er vist i Figur 37 og 38. De lave treslagsforekomstene og sammensetningen av urtepollen i alle prøvene viser et åpent, kulturbetinget landskap. Noe bjørk (*Betula*) kan ha vokst i Eikefjord, men ikke i umiddelbar nærhet til lokaliteten. Andre steder, sannsynligvis i beitemark, har einer (*Juniperus*) formet buskvegetasjon.

Yngre jernalder og tidlig middelalder

Polleninnholdet i de tre prøvene fra lagene F og E er antatt å representere dyrkningsaktiviteten på stedet i yngre jernalder og første delen av middelalderen. Alle tre prøvene har høye forekomster av bygg (*Hordeum* type) og en del havre (*Avena* type) er også tilstede. Dette tyder på at begge kornslagene ble dyrket, muligens som blandkorn. Pollenkorn av rug (*Secale*) i prøven fra lag F kan representere fjernttransport eller ugress i en bygg/havre-åker. Rug er det eneste kornslaget som har vindbestøvning og dermed høy pollenproduksjon og god spredning. Det betyr at rugdyrking kan gjenkjennes med svært høye verdier i pollendiagram fra områder der dette kornslaget har blitt dyrket. Det betyr også at rug ikke har blitt dyrket i Eikefjord.

Havre har mindre krav til jordsmonnet enn bygg, og ugress-sammensetningen indikerer fattige forhold. Linbendel (*Spergula arvensis*) og småsyre (*Rumex acetosella*) har vært vanlige åkerugress. Også tungras (*Polygonum aviculare* type), hønsegras (*Polygonum* sect. *Persicaria*), vassarve (*Cerastium cerastoides* group) og då (*Galeopsis* type) kan ha vokst i åkeren. Selv om ugress-sammensetningen indikerer gjødsling, viser spesielt de høye forekomstene av småsyre og linbendel fattig, sandholdig åkerjord med lav pH. Dette støttes også av at planter som trives ved mye gjødsling og høyt nitrogeninnhold, som meldestokk (*Chenopodium album*) og nesle (*Urtica*), ikke har vokst på stedet.

Høye verdier av gress (Poaceae) og engplanter som engsyre (*Rumex* sect. *Acetosa*), kurvplanter av løvetann type (Asteraceae sect. Cichorioideae) og soleie (*Ranunculus acris* type) tyder på at engvegetasjon har eksistert i nærheten. Registrering av rødknapp (*Knautia*), en plante med svært dårlig pollenproduksjon og -spredning, kan indikere at engplantene også er tilstede som resultat av føring og gjødsling av åkrene med husdyrgjødsel. Rødknapp er en karakteristisk art i slåtteeenger, og også blåklokke (*Campanula*), blåknapp (*Succisa*), tepperot (*Potentilla* type), smalkjempe (*Plantago lanceolata*), ryllik (*Achillea* type), hvitkløver (*Trifolium repens* type) og rødkløver (*T. pratense* type) er vanlige arter i slått og beitet vegetasjon.

Middelalder?

Som prøvene fra lag F og E viser polleninnholdet i prøvene fra D og C dyrking av bygg (*Hordeum* type) og havre (*Avena* type). I tillegg er ett pollenkorn av hvete (*Triticum* type) registrert. De samme åkerugressene er også tilstede, men både linbendel (*Spergula arvensis*) og småsyre (*Rumex acetosella*) har lavere forekomster enn i de underliggende lagene, uten at andre åkerugress får spesielt høyere forekomster. Korsblomster (Brassicaceae), som kan representere både åkerugress og dyrket kål, viser

en svak økning i forhold til lagene under. Gress (Poaceae) og urter er godt representert og viser fortsatt engvegetasjon i omgivelsene.

Nyere tid

Sammensetningen av korn, åkergress, gress og engplanter er mye det samme i det moderne dyrkningslaget som i de underliggende lagene. Dette betyr at dersom polleninnholdet er representativt for de ulike lagene, viser resultatene at driftsformene fra middelalderen fortsatte opp i moderne tid. Noe høyere treslagsforekomster kan tyde på flere trær i nærområdet enn tidligere eller kortere avstand til skogsvegetasjon, men landskapet var fortsatt åpent. Kanskje er det tuntrær av eik (*Quercus*) som reflekteres i prøven fra det moderne dyrkningslaget. Skråningen bak lokaliteten er i dag skogkledd, med bjerk (*Betula*) som dominerende treslag. Polleninnholdet i prøven fra det moderne dyrkningslaget representerer en tidsperiode før dagens gjengroing av landskapet.

Konklusjon

Polleninnholdet er mye det samme i de seks analyserte prøvene av dyrkningslag i Eikefjord. Dette betyr at en kan ha hatt vertikal transport av pollen og at prøvene dermed viser et gjennomsnitt av den aktivitet som har foregått. I så fall kan en konkludere med at bygg og havre har blitt dyrket og engvegetasjon, sannsynligvis både beitemarker og slåtteenger har eksistert. Ugress-sammensetningen indikerer næringsfattig og surt jordsmonn. Dersom de små endringene som skjer i prøvene avspeiler ulike faser og polleninnholdet er representativt for disse fasene, ble bygg og havre dyrket både i yngre jernalder og i middelalderen. Rug har ikke blitt dyrket i Eikefjord i disse periodene.

En pollenprøve representerer som oftest en blanding av vegetasjonen gjennom flere år, noe som kan være et problem ved analyser av antatt åkerjord. Pollensammensetningen i alle de analyserte prøvene kan representere åker på stedet omgitt av engvegetasjon, eller der kan ha vært en veksling i bruk av stedet til åker og eng/beitemark. I tillegg kan eng/beiteplanter ha blitt tilført åkeren gjennom husdyrgjødsel og dermed gi et skeivt bilde av mengden engvegetasjon i omgivelsene. Det jevne forholdet mellom åker- og engplanter i alle prøvene indikerer imidlertid at det er åkeren på stedet, omgitt av enger, som er reflektert i polleninnholdet.

Det åpne kulturlandskapet var etablert før dyrkningen på stedet startet.

Litteraturreferanse

Fægri, K. & Iversen, J. 1989. Textbook of pollen analysis. 4th edn. by Fægri K, Kaland PE, Krzywinski K. Wiley, New York.

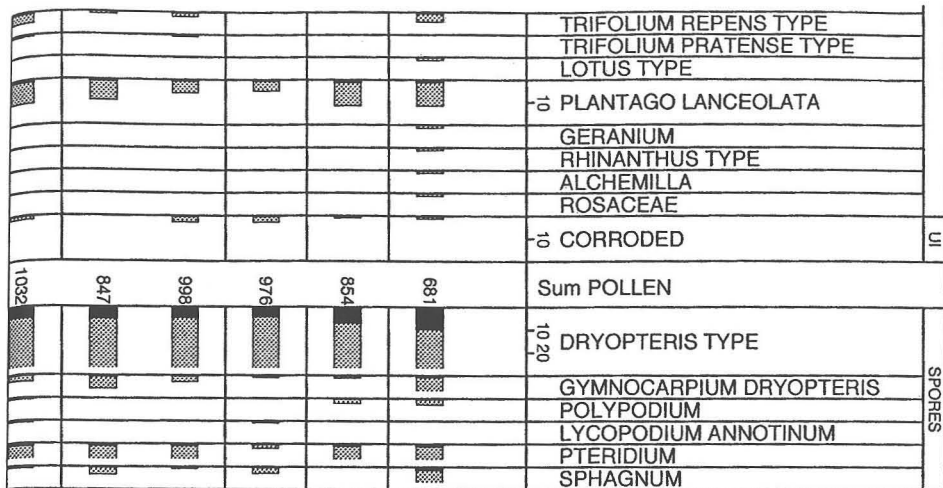

Fig. 37. Procentdiagram Eikefjord Flora.

Eikefjord, Flora kommune, Sogn og Fjordane

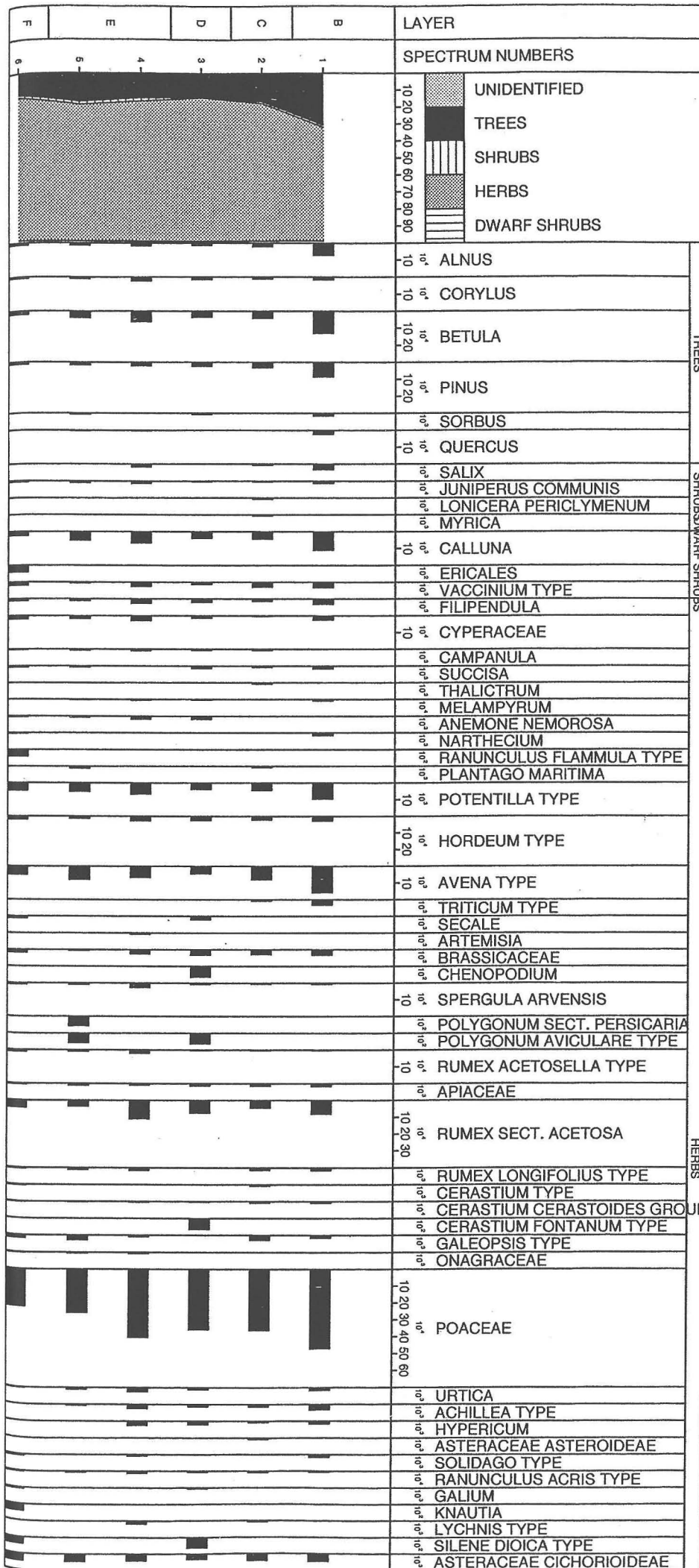

Fig. 38. Konsentrasjonsdiagram Eikefjord Flora.

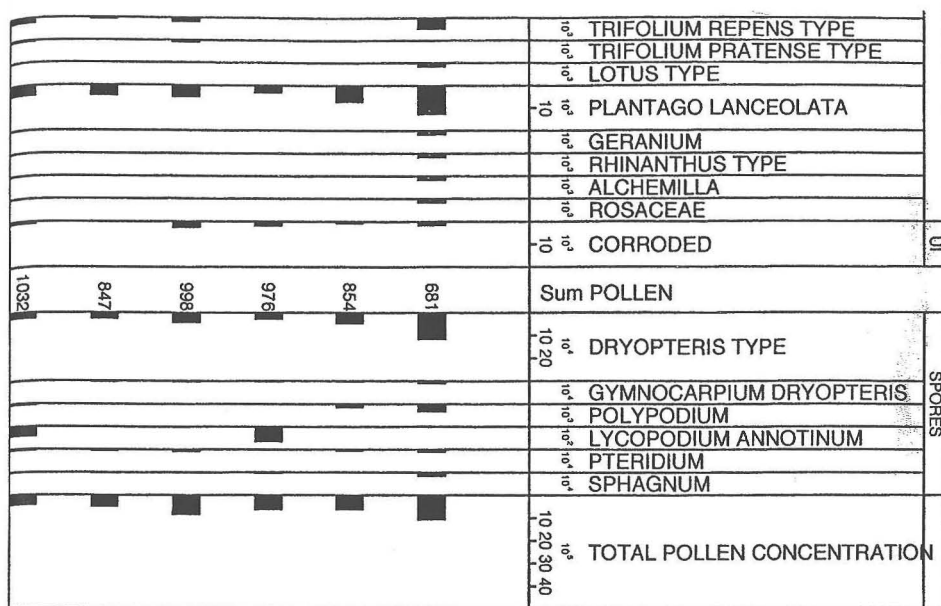

Fig. 38. Konsentrasjonsdiagram Eikefjord Flora.

ANLÆGSLISTE

Anlæg	type	x-koor	y-koor	Dybde	Bredde	Form	Sider	Bund	Trækul	Stenp	Ildsk
1	grube med brandfyld	196,66	195,75	30	178	rund	4	1	Ja	Nei	Nei
2	fyldskifte	195,6	194,75	1	42	oval	4	4	Nei	Nei	Nei
3	kogegrube	197,78	185,29	12	54	rund	4	4	Ja	Nei	Ja
4	grube med brandfyld	195,51	176,13	14	50	rund	2	1	Ja	Nei	Nei
5	grube	193,75	176,08	44	220	oval	4	1	Ja	Nei	Ja
6	højrest/gravhøj	200,29	175,93	40	1200	rund	5	4	Ja	Nei	Nei
7	kogegrube	195,38	162,64	12	61	rund	4	4	Ja	Nei	Ja
8	kogegrube	191,97	162,27	14	60	rund	4	1	Ja	Nei	Ja
9	grube med brandfyld	192,02	195,87	30	132	rund	4	5	Ja	Nei	Nei
10	grube	189,31	196,69	38	117	rund	4	5	Ja	Nei	Nei
11	grube med brandfyld	191,45	186,33	16	297	langoval	4	4	Ja	Nei	Nei
12	grube	188,35	185,02	20	112	rund	4	1	Ja	Nei	Nei
13	grube	189,26	175,96	11	52	diffus	4	1	Ja	Nei	Nei
14	fyldskifte	180,07	166,92	2	55	diffus	4	4	Nei	Nei	Nei
15	fyldskifte	178,14	165,79	2	65	diffus oval	4	4	Nei	Nei	Nei
16	stolpelign	175,8	165,35	12	21	rund	4	1	Nei	Nei	Nei
17	ildgrube	174,67	166,04	14	92	rund diffus	4	1	Ja	Nei	Ja
18	ardspor								Nei	Nei	Nei
19	fyldskifte								Nei	Nei	Nei
20	fyldskifte	185,5	200,5	1	110	cirkulær	4	4	Nei	Nei	Nei
21	grube	183,24	191,76	30	110	rundoval	4	1	Ja	Nei	Nei
22	grube	183,89	185,59	8	48	rund	2	5	Nei	Nei	Nei
23	fyldskifte	175,73	194,59	2	40	diffus	4	4	Nei	Nei	Nei
24	grube	178,47	185,15	6	66	rund	4	1	Nei	Nei	Nei
25	grøft	179,78	181,67	4	26	aflang	4	1	Nei	Nei	Nei
26	grube med brandfyld	177,3	182,01	18	140	rund	4	1	Ja	Nei	Ja
27	fyldskifte	177,25	174,29	1	50	aflang	4	4	Nei	Nei	Nei
28	stolpelign	183,16	181,48	31	48	rundoval	4	1	Nei	Ja	Nei
29	ildgrube	183,52	180,46	12	70	oval diffus	4	1	Ja	Nei	Ja
30	grube med brandfyld	183,24	179,36	8	84	rund	4	1	Ja	Nei	Nei
31	stolpelign	183,63	176,98	22	52	langoval	4	1	Nei	Ja	Nei
32	stolpelign	181,93	177,22	30	66	rund	3	1	Nei	Ja	Nei
33	grube med brandfyld	182,3	175,7	12	82	ottetalsformet	4	1	Ja	Nei	Ja
34	grube med brandfyld	181,72	174,48	4	80	rundoval	4	1	Ja	Nei	Ja
35	fyldskifte	180,65	171,99	4	120	diffus	4	4	Ja	Ja	Nei
36	ildgrube	177,77	172,98	16	80	rund	4	5	Ja	Nei	Ja
37	fyldskifte								Nei	Nei	Nei
38	grube med brandfyld	100,85	115,17	4	86	diffus rund	4	4	Ja	Nei	Ja
39	grube med brandfyld	109,3	97,48	16	74	diffus oval	4	1	Ja	Nei	Ja
40	grube med brandfyld	110,09	108,2	24	86	rund	4	5	Ja	Nei	Ja
41	fyldskifte	109,39	105,88						Nei	Nei	Nei
42	stolpelign	103,99	98,73	10	18	rund	4	5	Nei	Ja	Nei
43	grube	107,38	111,66	7	27	rund	4	3	Nei	Ja	Nei
44	kogegrube	115,65	107,97	20	56	rundoval	4	5	Ja	Nei	Ja
45	stolpelign	180,8	182,26	24	30	rund	1	5	Nei	Nei	Nei
46	fyldskifte	172,5	188	6	250	diffus	5	4	Nei	Nei	Nei
47	ildgrube	176,14	184,46	28	112	rundoval	4	5	Ja	Nei	Ja
48	ildgrube	173,67	183,21	17	91	rund	4	1	Ja	Nei	Ja
49	grube med brandfyld	175,54	181,43	3	39	oval	4	5	Ja	Nei	Nei
50	grube	172,62	181,9	18	135	oval	4	1	Ja	Ja	Nei
51	ildgrube	174,86	177,01	15	78	rundoval	4	5	Ja	Nei	Ja
52	grube	172,3	179,02	10	64	rund	4	1	Ja	Nei	Nei

Anlæg	type	x-koor	y-koor	Dybde	Bredde	Form	Sider	Bund	Trækul	Stenp	Ildsk
53	stolpelign	178,66	166,25	36	41	oval diffus	3	5	Ja	Nei	Nei
54	fyldskifte	178,03	160,92	2	70	diffus	4	5	Ja	Nei	Ja
55	telemast	173,22	193,18	50	70	kvadratisk fdif	1	1	Nei	Ja	Nei
56	stolpe - grav A	171,42	176,28	31	42	rund diffus	2	1	Nei	Ja	Nei
57	stolpe - grav A	172,19	174,36	31	45	rundoval	3	5	Nei	Ja	Nei
58	grav A	170,6	174,68	16	292	langoval	4	1	Nei	Nei	Nei
59	grube	174,5	173,29	9	60	rundoval	4	1	Nei	Ja	Nei
60	ildgrube	173,37	173,91	13	100	rundoval	4	1	Ja	Nei	Ja
61	stolpe - grav A	170,27	173,54	25	34	rund	3	5	Nei	Ja	Nei
62	grube	174,66	172,2	17	97	diffus	4	1	Ja	Nei	Ja
63	grube	170,35	172,45	12	59	rundoval	4	1	Ja	Ja	Nei
64	ildgrube	169,22	172,43	10	66	rundoval	4	1	Ja	Ja	Nei
65	grube med brandfyld	169,98	170,93	15	164	ottetalsformet	4	3	Ja	Nei	Ja
66	stolpelign	170,43	168,06	22	22	oval	2	5	Nei	Nei	Nei
67	grube med brandfyld	169,82	167,07	8	90	oval	4	1	Ja	Nei	Ja
68	grube med brandfyld	167,67	166,56	13	92	rund	4	1	Ja	Nei	Nei
69	stolpelign	168,28	170,64	13	28	rund	4	5	Nei	Nei	Nei
70	fyldskifte	165,26	188,57	2	50	diffus	4	4	Nei	Nei	Nei
71	grube	164,79	186,31	43	282	pæreformet	4	1	Nei	Ja	Nei
72	fyldskifte	166,75	179,97	2	300	rund	4	4	Nei	Nei	Nei
73	grøftlign	161,26	183,91	5	15	aflang	4	1	Nei	Nei	Nei
74	koge-grube	159,48	173,33	7	64	rundoval	4	5	Ja	Nei	Ja
75	fyldskifte	165,24	174,22	2	45	rundoval	4	4	Nei	Nei	Nei
76	grube med brandfyld	164,58	172,64	10	50	diffus	4	1	Ja	Nei	Nei
77	brønd	162,09	178,53	43	360	rund	4	1	Nei	Ja	Nei
78	stolpe - grav A	169,45	175,48				3	1	Nei	Ja	Nei

FUNDLISTE

Fladmarksgrav A

B 15832/1a: Glasperle.

Antal: 1.

Form: Rundet med plane parallelle ender.

Størrelse: Diameter 9 mm og tykkelse 6 mm.

Farve: Sort glas med ilagt gulhvidt og hvidt mønster (fig. 6).

Mønster: Midtstillede øjne i hvidgult glas indskrevet i et omløbende bølgebånd af hvid glas. Mønsteret er ikke perfekt.

Type: Svarer nærmest til Callmer type B m perler.

Datering: Hyppig fra BP I til BP IV i aftagende grad hvorefter de igen øger frem til flest i BP VIII.

B 15832/1b: Glasperle.

Antal: 1.

Form: Rundet og ribbet med affladede parallelle ender.

Størrelse: Diameter 7 mm og tykkelse 5 mm.

Farve: Lys grøn transluminescent.

Mønster: Ribbemønster.

Type: Callmer type A u.

Datering: Findes sporadisk mest i midten af Callmers anvendte perioder.

B 15832/1c: Glasperle.

Antal: 1.

Form: Rundet med plane parallelle ender

Størrelse: Diameter 7.8 mm og tykkelse 5 mm.

Farve: Blå transluminescent.

Mønster: Ensfarvet.

Type: Enkle blå perler er af Callmers type A o og type A n.

Datering: Mørkeblå perler ligger generelt tidligt. De fleste kendes fra BP I, de fortsætter frem til BP IV men i aftagende antal, de fortsætter fåtalligt for at øges igen i XII

B 15832/1d: Glasperle.

Antal: 1.

Form: Rundet med affladede delvist parallelle ender.

Størrelse: Diameter 9.2 mm og tykkelse 6 mm.

Farve: Mørkebrun transluminescent.

Mønster: Ensfarvet.

Type: Callmer type A l.

Datering: Øger generelt i antal op gennem vikingetid med toppe i BP II og BP VII.

B 15832/1e: Glasperler.

Antal: 2.

Form: Rundede med parallelle plane ender. Den ene er lidt deform rund.

Størrelse: Diameter 9-10 mm og tykkelse 3.5-4 mm.

Farve: Gule transluminescente.

Mønster: Ensfarvede

Type: Callmer type A e

Datering: Fåtalig type der er mest hyppig i midten af vikingetid.

B 15832/1f: Glasperler.

Antal: 7.

Form: Rundede med parallelle flade ender.

Størrelse: Diameter 7-8 mm og tykkelse 3-6 mm.

Farve: Hvide.

Mønster: Ensfarvede.

Type: Callmer type A c.

Datering: Holder sig stabilt i antal frem til BP III hvorefter de aftager for igen at øges, falde i BP IX og stige i BP XII.

B 15832/1g: Glasperler.

Antal: 4.

Form: Bikoniske.

Størrelse: Diameter 8-9 mm og tykkelse 3.5-3.5 mm.

Farve: Lys grøn til blågrøn transluminescent.

Mønster: Ensfarvede.

Type: Callmer type A q.

Datering: For sporadisk for eksakt datering .

B 15832/1h: Glasperler.

Antal: 3.

Form: Rundede med parallelle ender.

Størrelse: Diameter 8-9 mm og tykkelse 5-5.5 mm.

Farve: Mørk grøn (den ene mat lysere grågrøn) semi transluminescent.

Mønster: Ensfarvede.

Type: Vanskeligt at finde direkte paralleller men Callmer type A om end de to perler er mere mørkegrønne.

Datering: Forekommer fra B I men bliver først hyppig fra B III.

B 15832/1k: Glasperle (to fragmenter – vises ikke på foto herover).

Antal: 1.

Form: Rund til dobbeltkonisk lille og flad.

Størrelse: Diameter 7 mm og tykkelse 3 mm.

Farve: Brun til rødbrun semi transluminescent.

Mønster: Ensfarvet.

Type: Vanskelig at placere har nærmeste form parallel i Callmer type a k

Datering: Findes i tidlig og mellemste vikingetid.

B 15832/2: Vævesværd i brudstykker.

Antal: 3 fragmenter af dølle og 7 af bladet. Vægt 119g.

Type: Af vævesværdet er bevaret blot brudstykker. Døllen har været åbenstående (ikke sammensvejsset). Døllen er tildannet ved at der er udhamret en flad plade i sværdets ene ende, denne plade ombøjtes til dølle. Bladets længde kan ikke beregnes, men målte bredde på bevarede brudstykker er på 2.8 cm. Bladets spids er bevaret, den er nedadbøjet.

B 15832/3: Linhekle/uldkam i brudstykker.

Antal: 52 fragmenter. Vægt 229g.

Type: Ud fra de fundne rester synes der være tale om en linhekle/uldkam med tre parallelle rækker tænder. Tænderne har været fæstet i et træhåndtag og var tilspidset i den anden ende. Rest af trægrebet er fundet rustet fast til en af tænderne.

/4a: Jernfragmenter med tekstilaftryk

Antal: 5 styk. Vægt 12g.

Type: De fundne fragmenter kan ikke typebestemmes og der er ikke nødvendigvis tale om fragmenter af samme genstand. På brudstykkerne er tekstilaftryk

B 15832/4b: Jernfragmenter

Antal: 14 fragmenter. Vægt 94g.

Type: Ubestemmelige "større" jernfragmenter. Om det er forrustede stykker af vævesværdet eller fra et andet redskab kan ikke afgøres.

B 15832/4c: Jernfragmenter

Antal: 5 brudstykker. Vægt 19g.

Type: De fem fragmenter "større" flade stykker. De er for store til at kunne være firkantede nitteplader og de kan være rest af vævesværdets blad.

B 15832/4d: Jernfragmenter

Antal: 4 fragmenter. Vægt 14g.

Type: De fire stykker kan være rester af aflange beslag. Længden kan ikke beregnes men højde er på 1.4 cm og tykkelsen på 0.5 cm. Det kan være rester af kistebeslag.

B 15832/4e: Jernfragmenter.

Antal: Talrige. Vægt 874g.

Type: En del af de mange fragmenter er ubestemmelige og der kan heri ligge dele af både vævesværd og uldkam. De fleste er imidlertid jernnagler med kvadratiske nittehoveder. Det er formodentlig nagler fra gravens kiste.

B 15832/4f: Jernfragmenter.

Antal: 4 fragmenter. Vægt 22g.

Type: En nitteplade til jernnagle med kvadratiske nittehoveder; et brudstykke af en "tand" der formodentlig tilhører linhekle/uldkam fund /3 i samme grav; et større fladt jernstykke der kan være rest af blad til vævesværd og endelig et lille ubestemmeligt stykke jern.

Grube A5

B 15833/1: Jernnagle med nitteplader og med rest af træ.

Antal: 1. Vægt 9g.

Type: Det er formodentlig en jernnagle med kvadratiske nittehoveder. På naglen sidder endnu bevaret træ fra den planke naglen har siddet i. Planken har haft en tykkelse på omkring 2.5 cm.

Løsfund

B 15833/3: Større kvarsitafslag.

Antal: 1. Måler 7 x 3 cm.

Type: Muligt råemne

B 15833/4: Lille flintafslag

Antal: 1. Måler 1.4 x 1.5x 0.2 mm.

Type: Evt. skelhugget.

B 15833/1: Jernnagle/spiker

Antal: 1. Vægt 8g.

Type: Der kan være tale om en jernnagle med nitteplade, det kan imidlertid også være fragment af et større spiker/nagle med stort fladt hovede.

FOTOLISTE

foto	struktur	type	mod	bemærk	filmltype
01-01		1f	n		digi
01-02		2f	n		digi
01-03		3f	n		digi
01-04		4f	n		digi
01-05		5f	n		digi
01-06		7f	n		digi
01-07		8f	n		digi
01-08		4p	ø		digi
01-09		3p	n		digi
01-10		7p	n		digi
01-11		8p	n		digi
01-12		7p	n		digi
01-13		9f	n		digi
01-14		10f	n		digi
01-15		12f	n		digi
01-16		1p	ø		digi
01-17		12p	n		digi
01-18		13f	n		digi
01-19		15f	n		digi
01-20		16f	n		digi
01-21		17f	s		digi
01-22		9p	n		digi
01-23		10p	ø		digi
01-24		14f	n		digi
01-25		18f	n		digi
01-26		11p	nø		digi
01-27		25f	v		digi
01-28		25f	n		digi
01-29		5f	ø		digi
01-30		21f	n		digi
01-31		22f	n		digi
01-32		23f	s		digi
01-33		24f	n		digi
01-34		26f	s		digi
01-35		27f	nø		digi
02.04		o	v	felt I set i tørv	dias
02-01		o	nø	felt II set i tørv	dias
02-02		o	sø	felt I set i tørv	dias
02-03		o	ø	felt I set i tørv	dias
02-05		o	sø	felt II set i tørv	dias
02-06		o	ø	felt II set i tørv	dias
02-07		o	v	felt II set i tørv	dias
02-08		18f	n		dias
02-09		18f	n		dias

foto	struktur	type	mod	bemærk	filtype
02-10		6f	sø		dias
02-11		6f	sv		dias
02-12		6f	nø		dias
02-13		6f	sv	vestlig del	dias
02-14		6f	nø	vestlig del	dias
02-15		6f	ø		dias
02-16		6f	sv		dias
02-17		3f	n		dias
02-18		5f	n		dias
02-19		3p	n		dias
02-20		1p	ø		dias
02-21		18f	n		dias
02-22		25f	v		dias
02-23		25f	nv		dias
02-24		25f	ø		dias
02-25		5f	ø	fase 1	dias
02-26		5f	ø	fase 1	dias
02-27		5f	ø	kvdr. SV fase 2	dias
02-28		5f	ø	kvdr. SV fase 3	dias
02-29		18f	n		dias
02-30		18f	v		dias
02-31		5f	v	kvdr. SV bund	dias
02-32		5p	nv		dias
02-33		5p	nv		dias
02-34		18f	n		dias
02-35		18f	v		dias
02-36		18f	n		dias
03-01		33f	n		digi
03-02		34f	n		digi
03-03		28f	n		digi
03-04		29f	n		digi
03-05		30f	n		digi
03-06		31f	n		digi
03-07		32f	n		digi
03-08		35f	n		digi
03-09		36f	n		digi
03-10		18f	n		digi
03-11		18f	n		digi
03-12		5p	nv		digi
03-13		33p	nv		digi
03-14		31p	sv	kontroller denne	digi
03-15		32p	nø		digi
03-16		33p	nv		digi
03-17		28p	n		digi
03-18		30p	n		digi
03-19		28p	n		digi
03-20		22p	n		digi
03-21		45p	n		digi
03-22		6p	nv		digi
03-23		6o	sv		digi
03-24		15f	n		digi
03-25		15f	n		digi
03-26		53f	n		digi
03-27		54f	n		digi

foto	struktur	type	mod	bemærk	filmtype
03-28	18f	n			digi
03-29	18f	s			digi
03-30	38f	s			digi
03-31	39f	n			digi
03-32	40f	n			digi
03-33	44f	n			digi
03-34	75f	ø			digi
03-35	76f	n			digi
03-36	77f	n			digi
04-01		a	v	folk på felt	dias
04-02		a	sø	folk på felt	dias
04-03	18f	n			dias
04-04	18f	s			dias
04-05	18f	s			dias
04-06		p	n	profil i felt III	dias
04-07	18f	s			dias
04-08	41f	n			dias
04-09		o	v	felt I oprenset i flade	dias
04-10		o	v	felt I oprenset i flade	dias
04-11		o	v	felt I oprenset i flade	dias
04-12		o	nv	felt I oprenset i flade	dias
04-13		o	s	felt IV oprenset i flade	dias
04-14		o	sø	felt I oprenset i flade	dias
04-15		o	s	felt IV oprenset i flade	dias
04-16		o	v	felt II oprenset i flade	dias
04-17		o	n	felt II oprenset i flade	dias
04-18		p	s	profiludsnit for pollenserie	dias
04-19		p	s	profiludsnit for pollenserie	dias
04-20		o	ø	felt I med iskrystaller	dias
04-21	58o	sv		grav A	dias
04-22	58o	sv		grav A	dias
04-23	58o	sv		grav A	dias
04-24	58o	sv		grav A	dias
04-25		a	sø	folk på felt	dias
04-26		a	sø	folk på felt	dias
04-27		a	sø	folk på felt	dias
04-28	58f	sv		grav A	dias
04-29	58f	sv		grav A	dias
04-30	58f	nø		grav A	dias
04-31	58f	nø		grav A	dias
04-32	58p	sø		grav A	dias
04-33	58p	sø		grav A	dias
04-34	58p	sø		grav A	dias
05-01	74f	n			digi
05-02	73f	nø			digi
05-03	72f	n			digi
05-04	71f	nø			digi
05-05	70f	n			digi
05-06	68f	v			digi
05-07	67f	v			digi
05-08	66f	v			digi
05-09	69f	v			digi
05-10	65f	v			digi
05-11	64f	n			digi

foto	struktur	type	mod	bemærk	filmtyp
05-12		63f	n		digi
05-13		61f	n		digi
05-14		21f	n		digi
05-15		23f	n		digi
05-16		24f	n		digi
05-17		47f	n		digi
05-18		48f	n		digi
05-19		49f	n		digi
05-20		50f	n		digi
05-21		52f	n		digi
05-22		51f	n		digi
05-23		55f	n		digi
05-24		56f	n		digi
05-25		57f	n		digi
05-26		58f	n	grav A	digi
05-27		59f	n		digi
05-28		60f	n		digi
05-29		62f	n		digi
05-30		29p	nv		digi
05-31		21p	nø		digi
05-32		17p	ø		digi
05-33		16p	ø		digi
05-34		p	s	profiludsnit for pollenuntag	digi
05-35		53p	ø		digi
05-36		34p	ø		digi
06-01		36p	nø		digi
06-02		57p	nv		digi
06-03		69p	s		digi
06-04		67p	ø		digi
06-05		68p	s		digi
06-06		66p	ø		digi
06-07		65p	ø		digi
06-08		64p	ø		digi
06-09		63p	ø		digi
06-10		61p	ø		digi
06-11		62p	nv		digi
06-12		25p	sv	snit I	digi
06-13		51p	n		digi
06-14		71p	nø		digi
06-15		71p	sø		digi
06-16		77p	sv	flade og snit	digi
06-17		77o	nø	flade og snit	digi
06-18		77o	sv	flade og snit	digi
06-19		77p	sv	flade og snit	digi
06-20		77o	nø	flade og snit NØ kvdr.	digi
06-21		77o	sv	flade og snit	digi
06-22		77o	sv	flade og snit	digi
06-23		77o	sv	flade og snit	digi
06-24		24p	s		digi
06-25		47p	s		digi
06-26		47p	v		digi
06-27		77p	sv	flade og snit	digi
06-28		26p	v		digi
06-29		49p	sø		digi

foto	struktur	type	mod	bemærk	filmtype
06-30	52	p	sø		digi
06-31	77	p	sv	flade og snit	digi
06-32	77	p	sø	flade og snit	digi
06-33	77	p	nv	flade og snit	digi
06-34	48	p	sv		digi
06-35	50	p	nø		digi
06-36	56	p	nv		digi
07-01	59	p	sø		digi
07-02	39	p	v		digi
07-03	40	p	nø		digi
07-04	42	f	n		digi
07-05	43	f	n		digi
07-06	42	p	n		digi
07-07	43	p	n		digi
07-08	44	p	nø		digi
07-09	76	p	n		digi
07-10	73	p	nø		digi
07-11	74	p	s		digi
07-12	60	p	ø		digi
07-13	55	p	nv		digi
07-14	38	p	s		digi
07-15	58	f	nø	grav A	digi
07-16	58	f	sø	grav A	digi
07-17	58	f	sv	grav A	digi
07-18	58	p	ø	profil gennem grav A	digi
07-19	58	p	sv	snit gennem grav A	digi
07-20	58	p	sv	grav A med stolper	digi
07-21	58	o	sv	grav A med stolper	digi
07-22	58	p	sv	snit gennem grav A	digi
07-23	58	o	nø	grav A med stolper dårligt foto	digi
07-24	58	o	sø	grav A med stolper	digi
07-25	58	o	sv	grav A med stolper	digi
07-26	58	p	sø	grav A	digi

TEGNINGSLISTE

- Plantegning nr. 01: Strukturer på felt I i flade midt nord
- Plantegning nr. 02: Strukturer på felt I i flade nordvest
- Plantegning nr. 03: Strukturer på felt I i flade syd
- Plantegning nr. 04: Strukturer på felt I sydvest
- Plan-/profiltegn. nr. 05: Grube 5 i tre udgr. faser i flade samt i profil
- Plantegning nr. 06: Ardspor på felt II i flade
- Plantegning nr. 07: Strukturer på felt II og felt III i flade
- Plan-/profiltegn. nr. 08: Strukturer på felt I
- Plan-/profiltegn. nr. 09: Strukturer på felt I
- Plan-/profiltegn. nr. 10: Strukturer på felt I
- Plan-/profiltegn. nr. 11: Strukturer på felt I
- Plan-/profiltegn. nr. 12: Strukturer på felt I
- Plan-/profiltegn. nr. 13: Strukturer på felt I
- Plan-/profiltegn. nr. 14: Strukturer på felt I
- Plan-/profiltegn. nr. 15: Strukturer på felt I
- Plan-/profiltegn. nr. 16: Strukturer på felt I
- Plan-/profiltegn. nr. 17: Felt IV i flade og profildekvens fra felt II for udtagning af videnskabelige prøver
- Plantegning nr. 18: Jordfæstegrav 58 og de fire stenpakkede stolpehuller rundt i plan på felt I
- Profiltegning nr. 19: Jordfæstegrav 58 felt I i profil
- Profiltegning nr. 20: Diverse profiler på felt I
- Profiltegning nr. 21: Diverse profiler på felt I

VIDENSKABELIGE PRØVER

Lokalitet	Prøve nr.	Gram	Struktur	Anlæg	Kommentar	Type	Lokalisering	Nr.	BP	+/-	Cal AD/BC
Eikefjord	01	4	lag E		felt II	14 ^c	NTNU	Tua-2259	1010	80	
Eikefjord	02	6	lag F		felt II	14 ^c	NTNU	T-13986	1420	70	
Eikefjord	03	9	5			14 ^c	kontor				
Eikefjord	04	39	5			14 ^c	kontor				
Eikefjord	05	6	77			14 ^c	NTNU	T-13987	1705	100	
Eikefjord	06	1	57			14 ^c	kontor				
Eikefjord	07	51	26			14 ^c	kontor				
Eikefjord	08				Udgår						
Eikefjord	09	246	lag B		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 1			
Eikefjord	10	234	lag C		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 2			
Eikefjord	11	296	lag D		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 3			
Eikefjord	12	268	lag E		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 4			
Eikefjord	13	1416	lag F		felt II	bot	Bot.Inst	Bot. 5			